Anul V, Nr. 11-12 Martie-Aprilie 1942

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTĂ PENTRU PROMOVAREA ROMÂNISMULUI

Director: Ion Colfescu-Delaturda | APARE LUNAR | Redacţia şi administraţia: Bucureşti, Str. Antim, 19 Telefon 3.25.59

Pe marginea păcii viitoare

Cititorii noştri să nu fie surprinşi de cele ce vor citi în prezentul editorial. Totul intră în complexul preocupărilor noastre permanente. Suntem în plin război. Dar orce război se face în vederea păcii. Război pentru război nu există. Există numai război pentru pace. Cu toate greutăţile războiului, cu toate imensele lui sacrificii, nu vom greşi, dacă spunem că mai grea este pacea. Războaie a dus omenirea de când există. Cu cât e omul mai aproape de primitivitate, cu atât trăeşte mai mult în anarhie.

Sunt războaie de nimicire. Şi sunt războaie de creaţiune. Nu uşor le poţi distinge. Pentru a le înţelege cu adevărat, trebue să te duci la mobilul care-l mişcă pe făptuitor, care-i pune arma ucigătoare în mână; la viaţa lui interioară.

Numai aşa vom putea înţelege şi semnificaţia războiului şi valoarea păcii care-i va urma şi posibilităţile de câştig şi de pierdere ale adversarilor.

Dar nici mobilul nu e uşor de descoperit şi de înţeles. Oamenii îşi făuresc prin inteligenţă anumite ţeluri, cari nu sunt totuş cele adevărate. Căci adevăratele ţeluri nu es din inteligenţă, ci din subconştientul lor profund, din rasă, din sânge, din moştenirea ancestrală. Şi ne trebuesc mijloace pentru a le descoperi.

Unul din aceste mijloace e privirea retrospectivă, istorică. Ceea ce a condus pe strămoşi la acţiune va conduce şi pe urmaşi. Există o continuitate de acţiune, o continuitate de gând, o continuitate de ţeluri în viaţă. Aceasta e care-ţi aduce gloria sau dezastrul. Valoarea acţiunei nu trece de valoarea mobilului care i-a dat naştere. Şi există o gradaţie în mobile, după cum există o gradaţie între valoarea morală a popoarelor, ca şi a indivizilor luaţi izolat, ca celule constitutive a parte.

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

Hanibal a distrus armatele romane. A ajuns înaintea porților Romei: *Hanibal ante portas* a fost cel mai mare pericol care a pândit-o în cursul evoluției sale ascendente. Dar n'a intrat în Roma. N'a intrat, pentru că *nu trebuia* să intre, cu toate că scopul suprem urmărit nu putea să fie altul. Și totuși și romanii și cartaginezii, se conduceau de mobile subconștiente, pe cari nu le puteau înțelege. Numai aceste mobile au determinat pe Hanibal să se oprească la porțile Romei și au justificat celebra apostrofă a unui general al său: *O, Hanibal, vincere scis, uti victoria nescis!* O, Hanibal, a învinge știi, a te folosi de victorie nu știi.

Hanibal nu s'a folosit de victorie, pentrucă nu trebuia să se servească. Căci rolul lui, în complexul spiritualității timpului, nu era de a salva Cartagina și de a distruge Roma, ci pentru a pregăti distrugerea patriei sale și gloria Romei.

Erau și atunci două mentalități cari steteau față în față. Una reprezentând trecutul și alta viitorul. Mercantilismul cartaginez trebuia să atâțe, să pue în valoare, să oțelească virtuțile romane, să le pue în situație de a-și îndeplini marea misiune ce le era rezervată pentru cucerirea și organizarea lumei vechi. Hanibal credea că luptă pentru patria sa. In realitate el lupta pentru gloria Romei. La aceasta se reducea rolul său și toate provocările Cartaginei.

De aceea el s'a oprit la porțile Romei. Deaceea Roma trebuia bătută, dar nu dărâmată. Rolul glorios ce trebuia să îndeplinească cerea ca să fie supusă la grele încercări. Din marile sguduiri, din marile suferințe, es marile virtuți, elanurile de neînvins, voințele implacabile, credințele de granit, marile înfăptuiri și marile victorii,

In timpul nostru lucrurile nu se pot petrece altfel. Și astăzi ne găsim în fața a două mentalități: *o mentalitate perimată și alta în plină ascensiune.* Și astăzi ne găsim în fața plămădirei unei lumi noui. Ne găsim în fața șampionilor cari îi făuresc temeliile.

Și astăzi lumea veche nu face decât să provoace, să oțelească puterile creatoaze, să le supue la grele încercări, pentruca cu atât mai mult să se poată obiectiva marile virtuți cari vor sta la bazele viitoarei orânduiri mondiale și pentruca propia ei pieire să fie asigurată.

Să nu ne gândim decât la noi. Eram pe marginea prăpăstiei. Puterile întunericului erau cu noi, în mijlocul nostru.

Eram în posesia lor. Eram victimele lor. Marile mase ale poporului nu erau chemate la viață. Geniul nostru specific era îngropat în adâncuri. Marile virtuți naționale zăceau în părăginire.

Trebuia să fim zguduiți, să ni se creeze răni pe trup, să suferim cumplit, pentru ca să ne redresăm, pentruca virtuțile strămoșilor să fie repuse în funcție, pentruca să ne scuturăm de lepra streină, să redevenim noi înșine și să plecăm înarmați cu geniul nostru specific la făurirea nouei lumi, a propriului nostru destin.

Noi suntem astăzi în rândurile *Demiurgilor.* Nu se putea ajunge la acest măreț rezultat, fără acțiunea concentrică a dușmanilor noștri.

Dar pentruca să ne dăm seama de situația noastră în marele război și de perspectivele păcii viitoare în ce ne privește, trebue să știm mai întâi că războiul nu e un fapt izolat; că războiul dintre neamuri poate fi un fapt intermitent, dar că războiul acesta e determinat de un alt război, război pe care-l ducem în fiecare clipă, război la care se rezumă întreaga noastră existență.

Trebue să ne ocupăm deci în primul rând de războiul nostru zilnic, de războiul de fiecare clipă, căci dupăcum ducem acest război, perpetuu, și dupăcum obținem roadele lui, pacea de toate zilele, așa vom duce și războiul cel mare și la fel va fi și pacea ce-i va urma.

Intâi ducem război contra naturei. Noi nu lăsăm câmpul să producă la întâmplare. Noi intervenim și producem ce vrem noi. E un război câștigat în contra unor existențe cari nu ne erau propice, e distrugerea lor în favoarea altor roade.

Și aici pacea, adică recolta, se poate prevedea din virtuțile, din vitejia războinicului, a ostașului de pe câmpul muncii, a plugarului, a semănătorului, a întregei organizații sociale care-i poartă de grije.

Am luat pilda cea mai sugestivă. Câmpul ne dă pâinea cea de toate zilele. E un război ordonat de însuș Creatorul: *„iți vei câștiga pâinea cu suddarea frunței"*. Dar războiul e în jurul nostru pretutindeni, în contra dezordinei, în contra necurăteniei, în contra paraziților cari ne asaltează, în contra stricăciunilor. Avem apoi războiul cel mare, pe care-l ducem în contra materiilor prime, pentru a le transforma în opere folositoare, în armonii divine.

De când ne naștem și până la mormânt, nu suntem decât

ostași la datorie. Aceasta e viața. Nu e decât un cootinuu război în vederea păcii, adică în vederea creațiunei.

Dar războiul la exterior e condiționat la rândul lui de un alt război, de războiul contra propiilor noastre scăderi, de războiul pentru perfecționarea noastră ca instrumente creatoare. De când ne naștem și până murim ne pregătim în acest scop. Omul e un instrument creator. Educația tineretului nu are altă țintă. Legile cari ne conduc nu ne pot duce la alt rezultut. A crea instrumentul om e suprema rațiune de a fi a oricărei organizațiuni umane. Orice progres realizat în această direcțiune e un mare război câștigat.

Statele și popoarele cari nu cultivă omul, cari îl distrug prin exploatare, prin corupție, prin limitarea nașterilor, prin mizerie, prin ignoranță, prin ură și zavistie între clase, se condamnă la moarte. Numai popoarele cari cultivă instrumentul om, cari își pun supremul țel în această cultivare, vor stăpâni pământul, vor câștiga în războae și vor dobândi pacea.

Războaele dintre națiuni nu pot avea alt scop. Omenirea în totalitatea ei nu poate urmări altă țintă, decât liberarea ei din cătușele materiei în vederea creațiunei. D. Bran-Lemeny a avut dreptate, când, în articolul din numărul trecut al acestei reviste, ne vorbește de vocea lui Dumnezeu în conștiința noastră.

Omul în esența lui nu e decât un instrument de creațiune. E singura ființă depe pământ care a fost făcută după chipul și asemănarea Sa, singura înzestrată cu spiritualitatea creatoare. De aceea, atât în războaele dintre neamuri, cât și în războaele noastre de fiecare clipă, nu se poate urmări decât această energie creatoare.

In orice faptă, în orice război, trebue să urmărim spiritualitatea care i-a dat naștere. In viața noastră de toate zilele acela va avea succesul, care va fi dominat de o spirituulitate superioară. Nu există altă posibilitate, căci în contra spiritului, în contra lui Dumnezeu, nu există forță care să-i poată sta în cale.

Dar nu trebue să ne conducem după aparențe, Numai în ordine spirituală se câștigă victoria, *adevărata victorie*. Pentru spirit materia nu contează. Nu e decât un instrument.

Deaceea victoria poate fi și pe Cruce. Exemplul Divinului Mântuitor ne stă înainte. Nu există pe pământ o mai mare victorie. Răstignirea Mântuitorului a fost punctul pe plecare al nesfârșitului șir de martiri, al lumei noui care s'a născut

atunci, în care palpităm și noi azi după două mii de ani, în care s'a plămădit întreaga viață a globului de atunci încoace și se va mai plămădi încă peste milenii; a fost răstignirea de fapt a lumei perimate pe care o reprezentau făptuitorii.

Germania a fost și ea răstignită la 1918. In răstignire a stat victoria ei de atunci. Căci fără de acea răstignire nu ar fi eșit victoria de azi, mântuirea ei și mântuirea noastră a tuturor de un nou prăpăd, care se pregătea în adâncuri.

Noi am fost încontinuu răstigniți în decurs de două mii de ani. Și astăzi suntem încă răstigniți. Dar toate acestea însemnează înviere, însemnează putrezirea bobului de grâu, însemnează roade îmbelșugate, însemnează victorie, însemnează o nouă liberare din cătușele materiei, o nouă descătușare a spiritului, o nouă lumină pătrunsă în lume, o nouă căldură, o nouă spiritualitate care va pune stăpânire pe noi și pe lume; însemnează Pacea, o pace spiritualizată, cum n'a mai fost până acum în decursul veacurilor.

Aceasta e victoria. Dar să nu alunecăm spre aparențe înșelătoare. Să revenim la ceeace am spus la început. Victoria, ca să o găsim, trebue să o căutăm mai întâi în noi înșine, în viața noastră interioară. Cel ce nu o găsește aici nu o înțelege și nu o obține.

Nu obține victoria acela care nu o merită. Poate el să provoace, poate să martirizeze pe alții, poate să provoace oricâte prăpăduri; nu se face decât instrumentul propriei lui pieiri.

Victoria e mai întâi în noi înșine. E transformarea, renașterea, regenernrea noastră.

Aceasta e victoria. Aceasta e pacea.

România Eroică

DELA ÎNȚELEPȚI LUMINĂ

Gândurile, dușmănoase,
Către țara ta, sfințită,
De așa frumos avânt —
O adevărată dinamită,
Viforoase
Proiectile sunt!... **Moș Cumlate**

Eşarfe de mătase*)

(Traducere din poezia japoneză)

NINGEA

Ningea fără de nici un zgomot,
Şi zăpada se aşternea
Pe arborii din grădină,
Pe străzile pustii,
Pe'ntregul pământ.
Ningea fără'ncetare
Ca un dans nesfârşit de alb.

Fără nici un cuvânt,
Prietena mea ieşi
Ca şi cum ar fi fost o streină;
Iar amurgul
Cu umbrele lui cenuşii,
Coborâ din zările depărtate.

Ningea fără de nici un zgomot,
Şi zăpada se aşterneà
Pe arborii din grădină,
Pe străzile pustii,
Pe'ntregul pământ.
Ningea fără'ncetare
Ca un dans nesfârşit de alb.

Al. T. Stamatiad

><

Totul pentru copii

Dacă problema tineretului pare să fi fost recunoscută drept o chestiune crucială a preocupărilor noastre acute politice şi naţionale, cea a copilului a fost aproape în întregime neglijată şi nu i s'a acordat, nici pe departe, importanţa, care i se cuvine.

*) Din volumul: *Eşarfe de mătase*, antologie japoneză, care va apărea.

Inainte de războiul mondial trecut s'a înţeles mai bine însemnătatea educaţiei copilului şi mai ales în ţinutul Transilvaniei părinţii şi educatorii (învăţători etc.) s'au străduit să-i dea micului vlăstar o creştere cât mai adevărată intereselor mari naţionale şi morale româneşti.

In România, dela 1918 încoace lucrurile sau schimbat în mare măsură.

Bogăţia, beţia triumfului, şi mai ales lipsa disciplinei morale, dar, în primul rând, desmăţul criminal al politicianismului, cu corolarul său materialismul, a determinat marea majoritate a intelectualilor şi a guvernanţilor noştri, vrâstnici şi mai bătrâni, să alunece pe căile tuturor rătăcirilor, să submineze şi să destrame chiagul corpului naţional, în hrubele masonice, în cluburi de tot felul, în tovărăşii nedemne şi murdare cu jidovimea conspirativă, la ceaiuri dansante, publice şi particulare, la poker, etc., aşa încât educaţia copiilor a rămas aproape cu desăvârşire neglijată.

Preocuparea celor mai multe femei era slujba, biroul sau atitudinea provocătoare de a pretinde drepturi egale cu ale bărbatului, egalitate cu bărbatul. Aproape nimeni nu-şi dădea seamă, că una din cele mai mari aberaţii ale democraţiei iudaice era ideea de egalitate. *Ea a distrus căminurile, ea a degradat şi depravat un imens număr de femei.*

Educaţia copilului? O făcea bona, ordonanţa, sau servitoarea. Exemplul părinţilor? Era, în enorm de multe cazuri, detestabil.

Intreaga ambiţie a părinţilor, – dacă în general aveau vre-una, – ca atari, nu era nici sănătatea morală şi fizică, nici inspirarea vre-unui ideal în viaţă, nici desvoltarea personalităţii în copil, nici a vre-unui talent, nici formarea caracterului, ci aproape numai tendinţa de a-i ascuţi „inteligenţa“, înţelegând ei prin aceasta o recepţiune uşoară şi imediată a celor auzite şi o exploatare a lor şi a oricăror împrejurări în folosul propriu. Astfel se născuse acel titlu de mândrie, care se ascunde în noţiunea cuvântului „şmecher“, atât de caracteristic şi semnificativ pentru o întreagă epocă.

Din aceşti şmecheri s'au născut bogăţaşii de mai târziu, marii electori, marii politiciani şi marii oratori. De sigur nu ne gândim la rarii oratori de mare talent, ci la oratorii de circumstanţă. Am admirat totdeauna oratoria, dar am oroare de oratorii grandilocvenţi, retorici, frazeologi, mai ales când

au talent. Ei au constituit totdeauna o pacoste pentru închegarea unei ideologii, a unei spiritualități sănătoase de progres.

Dar să revenim la obiect.

In timpul de după 1918, intelectualii noștri, și mai cu seamă conducătorii, nu au avut nici un ideal. Dimpotrivă, activitatea și atitudinea lor era antinațională și amorală.

Marea majoritate a acelora, cari în 1920 erau de 25-50 de ani, au suferit deci influența unui mediu complet viciat. Puțini sunt aceia, cari au știut să-și păstreze independența și vigoarea pe linia virtuților. Copiii de-atunci însă, și tinerii au reacționat, dovadă, că corpul nostru național era sănătos.

Sângele și vocea acestora era mai puternic în ei, decât sângele și absența propriilor lor părinți.

Să ne îndreptăm întreaga atenție și dragoste către copii și tineret. Cine nu face aceasta este un trădător al neamului său. Căci pentru copii trăim, nu pentru noi înșine! Trăind pentru ei, să netezim drumul aspirațiunilor tineretului. Punându-ne deacurmezișul lor, culegem furtună, pentru noi, pentru națiie și pentru țară. Tineretul a fost totdeauna purtător de flamuri.

Avem cuvinte, atât de minunat alese dela marele Fuhrer al Germaniei.

Ne întrecem în elogii - de sigur meritate, fără însă a urma, măcar în infimă măsură, calea virtuților sale. Iată ce spunea odată, Adolf Hitler, despre programul mișcării femeilor național-socialiste: *acesta cuprinde, de fapt, un singur punct, și acest punct se chiamă, copilul; această mică ființă, care trebue să devină și să prospereze, pentru care singur are un sens întreaga luptă în viață.*

Trăim pentru copil, trăim pentru noua generație! Totul pentru copil, totul pentru tineret!

Ion Al. Bran-Lemeny

Doxe — Pradoxe

Necazul, durerea, suferința - tot răul - sunt haine, pe care trebue să le'ntorci pe dos - de cum le iei pe tine.

Cridim

Sonet

Iubirea - floarea vieții - de mult e'nmormântată;
Apuse, triste dorurî din nou azi mă frământă,
Și iarăși amintirea e-o simfonie sfântă,
Dar inima-mi - sărmana! - se zbate sângerată.

Și iarăși, furtunatic, spre viață mă avântă
Speranța și credința. Zadarnic! Drept răsplată,
Blestemul să le-ajungă, iar viața-mi revoltată
De tot ce este'n lume, din nou blestem le cântă!

Și parcă văd surâsul satanic ce m'așteaptă,
Dar nu mai simt durerea de-i plata chiar nedreaptă,
Răpită mi-e comoara și-acele clipe sfinte...

Ruină-i pretutindeni, un suflet nu mai crede!
Și cât mi-ai fost de dragă de nu te vei încrede,
Tu, rana mi-o întreabă: - ea singură nu minte!

Al. T. Stamatiad

Pacea ordinei spirituale

Toți cei ce luptă contra axei, fie la concret cu arma în mână, fie la figurat, prin rezistență față de spiritualitatea care o animează, nu fac decât să-și pregătească, să lupte pentru propria lor nimicire.

Nu vorbele, nu aparențele, ci primenirea internă decide.

Dar să nu ne avântătm în considerațiuni prea generale. Să trecem, pentru deplină edificare, după obiceiul nostru, la considerațiuni mărunte, luate din viața de toate zilele. Nu vom greși. Căci adevărul în mic e adevărul în mare, după cum și adevărul în mare e adevărul în mic.

Am petrecut o viață întreagă și am oficiat în lumea judiciară. Să luăm un exemplu practic din această lume. Asistam odată la un proces. E mult deatunci. Procurorul, un tânăr și

valoros magistrat, s'a găsit deodată în faţa unui acuzat asistat de un apărător pe care îl credea înzestrat cu un talent extrem de periculos. Şi-a redublat deci sforţările în susţinerea acuzării. Şi a creat acuzatului o atmosferă grea. S'a întâmplut însă că apărătorul nu a fost atât de periculos pe cât l-a crezut. Atmosfera creată a rămas şi a cântărit greu la condamnarea acuzatului.

Exemplul ne poate servi pentru a ne cântări faptele în întreaga noastră viaţă socială.

Atunci am avut un războiu şi am avut o pace: sentinţa. S'a bazat pe lege şi pe fapte, se înţelege. Şi noi, în soluţiile pe cari le dăm în războaele noastre zilnice, ne conducem de legi, de moravuri, de necesităţile impuse de ordinea socială. Dar în toate cazurile, decisiva vine de la viaţa noastră interioară. Pătrundem noi la spiritualitatea faptelor, la cauzele lor regeneratoare, la izvoarele lor? Aceasta e întrebarea. Dacă pătrundem, vom ajunge la pace. Dacă nu, vom ajunge la războiu. sau la o sursă de noui războaie.

Totul depinde, nu de legi, nu de consideraţii exterioare, nu de învăţătură, nu de ştiinţă, nu de inteligenţă, ci de viaţa interioară a individului, de spiritualitatea care-l animează, de izvoarele cari îi alimentează activitatea, întreaga lui viaţă.

In cazul de mai sus s'a pierdut din vedere fondul real care trebuia cântărit: Spiritualitatea care a condus pe acuzat la acţiune, izvoarele faptului. Căci în represiune nu fapta însăş importă, ci izvoarele ei, mobilele cari au determinat-o. Raţiunea oricărei măsuri represive e liberarea corpului social de tot ceeace îi poate ţine în loc puterile lui creatoare, înălţarea lui spre creaţiune. Şi nu însuş faptul, ci gândul care i-a dat naştere e periculos.

Trebue să pun mai întâi ordine în gândire, pentruca să ajung la ordine în fapte. Fapta e trecătoare. Gândul e permanent. Şi numai din gând ese fapta. Nu se poate reprima un fapt, fără a i se determina mobilul care i-a dat naştere, spriritualitatea din care a eşit. Şi nici în administrarea probelor nu ne putem conduce de altă necesitate.

Nu însăşi judecata, ci înălţimea morală la care plutesc judecătorii, atmosfera spirituală care învălue instanţa, decide de eficacitatea soluţiilor ce se vor da în acel pretoriu. Corpul social trebue să fie prezent, nu numai de formă, ci cu întreaga lui greutate. Şi nu numai în sala de judecată, sub forma

de şedinţă publică, ci în conştiinţa judecătorilor, în conştiinţa tuturor acelora, cari, într'un fel sau altul, participă la soluţia litigiilor. Nu judecătorii judecă, ci Naţiunea şi Divinitatea judecă prin ei, legea nefiind decât vehicolul de aplicare pe teren.

Altfel ajungem la justiţie formală şi la soluţii arbitrare. Justiţia formală e o calamitate pentru orice stat. Perpetuarea ei aduce după sine anarhia şi prăpădul. Intrucât nu respectarea formelor, a literei legii, trebue căutată, ci pipăirea fondului spiritual, rezultă că nu se poate oscila după cum eşti pe o bancă sau pe alta, apărător, acuzator sau judecător. In cazul acesta lipseşte adevăratul judecător.

Celce înoată în consideraţiuni mărunte a pierdut posibilitatea de a pipăi adevărul. Oricât de fondată ar fi în drept soluţia ce va da, va deveni vătămătoare în fapt.

Condamnatul căruia nu i s'a pipăit spiritualitatea, fondul, izvorul faptei sale, ia drumul închisorii cu revolta în suflet şi în credinţa că a fost pedepsit pe nedrept, chiar dacă a comis faptul.

Omul cel mai ignorant şi păcătos, are totuşi în el o scârtee din Dumnezeire. In această calitate el are simţul binelui şi al răului care atrage după sine responsabilitatea pentru faptele sale. Oricât de ignorant ar fi în cele legale, acest simţ intim îi spune ce e drept şi ce nu e drept, atunci când judecarea faptului e pusă pe adevăratul ei piedestal, pe piedestalul originei sale spirituale.

Cât timp am deţinut în mâini acuzarea publică şi cât timp am funcţionat ca judecător al semenilor mei, am căutat să nu mă îndepărtez de acest principiu dătător de viaţă, de dreptate, de armonie socială, de pace între oameni. Astfel îmi explic modestele mele succese şi brazda pe care am trasat-o în corpul social.

Am căutat tot timpul să nu mă îndepărtez de spiritualitatea generatoare a faptelor, să nu prind legea şi să pălmuesc dreptatea. Mi-am dat seama tot timpul de nemăsuratul pericol, de focarul generator de destrămare, de anarhizare a organismului social, pe care-l constitue o justiţie formală, o justiţie alături de adevăr, o justiţie la care prezidează consideraţiuni mărunte, la cari nu participă corpul social cu patrimoniul său de gândire şi de voinţă creatoare; mi-am dat seama de necesitatea imperioasă ca împricinatul, fie că e achitat, fie că e condamnat, să ese cu conştiinţa că i s'a făcut dreptate.

* * *

Sunt adevăruri de cari nu ne putem despărți în niciun moment al vieții. Noi nu putem deveni cuiburi de anarhie, de dizoluție. Și devenim astfel de cuiburi, atunci când în noi nu vribează cu putere *Națiunea* și *Dumnezeu*.

Acesta e statul cel nou. Să o știm bine. Trebue să trăiască intens în noi Națiunea și Dumnezeu. Aceasta e Victoria. Aceasta e Pacea. Acesta e rostul Răstignirei.

Adevărul cel mare e că, pentru a făuri pacea, pentru a aplica justiția față de alții, trebue să o aplicăm mai întâi față de noi înșine. Să nu fim conduși de considerațiuni mărunte, egoiste, interesate. Să nu coborîm judecata noastră la considerațiuni de moment. Să fim drepți în hotărîrile noastre, chiar față de noi înșine. Să ne dăm seama că înaintea noastră stau oameni cari au ca și noi scânteia creatoare care se cere eliberată spre a-și lua sborul spre înălțimi, că numai patrimoniul sfânt al neamului e acela care trebue să călăuzească, că acest patrimoniu trebue să fie prezent în orice gând, în orice gest, că numai el trebue să fie acela care dictează.

Altfel însăși știința mea, pregătirea tehnică pe care o am, se poate transforma într'un puternic instrument de anarhie și regres.

Trebue să știm bine că nimenea nu poate fi strein de patrimoniul spiritual al neamului său, că numai acest patrimoniu e în drept să judece și să decidă, că numai el poate împărți justiția și stabili erarhia valorilor, că fără de el nu poate exista decât haos și arbitrar.

Pe măsură ce înaintăm în actualul război, ne dăm seama că marele adevăr care apare la orizont este că națiunile devin instrumentele divine pentru regenerarea omenirei, că ele trebuesc purificate de toate reziduile cari le pot ține în loc sau paraliza puterea creatoare, că, odată purificate, eliberate din puterile întunericului, ele trebue să devie vehicolele prin cari se va asigura progresul universal, solidarizarea internațională, armonia și pacea lumei.

Cele ce au alte năzuințe lucrează pentru dezagregarea internă și pregătesc dezastre internaționale.

Litigiile dintre neamuri nu se pot rezolva pe alte baze, decât acelea pe cari stau soluțiile pe cari le dăm în conștiința noastră intimă ca indivizi și ca neamuri. Individul e o celulă vie a neamului din care a eșit. Neamul e o celulă a omenirei. Fiecare trebue să se prezinte pur în toate actele vieții.

Aceasta e lumea nouă care se naște. E o nouă și gigantică eliberare de energii creatoare. E un nou elan spre Dumnezeire.

E o dovadă de mare noblețe pentru neamul nostru, faptul că s'a angajat cu toate puterile lui în lupta pentru făurirea acestei noui lumi. Alături de marii ei șampioni o făurim pe câmpurile de bătae, dar nu trebue să uităm o clipă că trebue să ne năzuim ca s'o realizăm deopotrivă și în viața interioară, a noastră a fiecăruia ca indivizi făuritori de stat, și a noastră ca națiune componentă în complexul celorlalte națiuni.

Noi nu putem merge decât spre victorie. Această victorie va fi cu atât mai strălucită, cu atât mai bogată în roade, cu cât beligeranții din tabăra adversă și-au luat rolul de a-și întrebuința toate puterile de cari dispun, pentru triumful nostru și pentru propria lor nimicire. Dar victoria cea mare nu o câștigăm decât în principiu pe câmpul de război extern. Victoria reală o câștigăm prin renașterea noastră interioară, prin adaptarea noastră la nouile principii de viață cari pun stăpânire pe omenire.

Numai astfel vom putea elibera puterile spirituale cari au fost până acum îngropate în adâncuri, vom putea realiza pacea românească. Vom avea cea mai mare victorie din istoria neamului și cea mai fecundă pace.

Victoria ne va pune pe adevăratul piedestal, pe piedestalul dela înălțimea căruia vom putea privi toate problemele românești.

Vom avea perspectiva necesară pentru a pătrunde întreaga lor spiritualitate.

Se va pune în lumină marea misiune a neamului românesc în aceste părți.

Spiritualitatea care stă la baza războiului nostru, spiritualitatea care ne-a pus arma în mână nu se poate să nu decidă de pacea viitoare.

Românii de pretutindeni va trebui să fie readuși și puși în valoare cu geniul lor specific. Toate energiile creatoare ale neamului va trebui să fie eliberate și puse în funcție. Românii de pretutindeni va trebui să-și spue cuvântul lor și acest cuvânt va trebui să atârne greu în cumpănă.

Geniul rasei care ne-a ajutat să purtăm războiul va trebui să prezideze și la încheerea păcii.

Dacă spiritualitatea rasei noastre va fi prezentă în pretoriul tribunalului care va decide de pacea de mâine, dreptatea noastră va lua loc alături de dreptatea universală, care va pune stăpânire pe Glob în virtutea spiritualității animatoare a întregului război.

Dacă pacea primului război mondial a fost pacea intereselor; pacea celui de al douilea va fi pacea ordinei spirituale care le-a prezidat pe amândouă, pacea spiritualității creatoare, care va pune pe fiecare la locul ce i se cuvine în raport cu puterile spirituale cari îl animează, cu moștenirea lui ancestrală, cu geniul său specific, cu bogățiile spirituale și materiale pe cari le poate aduce la masa comună a progresului, culturei, colaborării și solidarității universale.

Din cea mai mare victorie nu se poate să nu ese și cea mai fecundă pace:

Nu pacea de interese, ci pacea ordinei spirituale, pacea de creațiune.

Ion Colfescu-Delaturda

Gând al meu

lui Ion Colfescu-Delaturda

Gând al meu — amândoi am hoinărit
Peste ani, peste doruri, peste cărți
Și-am sângerat, în nopțile târzii,
Peste visul sfârșit în alte părți.

Gând al meu — cocor cu aripi frânte —
Zadarnic năzuești s ajungi pe culmi.
Cum trece totul — viața noastră nu-i
Decât un freamăt liniștit de ulmi.

Petre A. Butucea

Principii de selecționare a elitelor în noul Stat Român

In statul cel nou, și cu atât mai mult, în timpurile grele prin cari trecem, nu poate nimenea să stea în rezervă. Toți trebue să aducem puterile și luminile noastre pentru soluționarea marilor imperative naționale.

La ordinea zilei e organizarea statului român după principiile cari vor trebui să stea la baza vieții Europei de mâine, la baza vieții statelor cari vor avea cuvântul lor de spus în istoria ei.

Știm că baza oricărei bune convietuiri interne și internaționale e principiul rasial, bine și cinstit aplicat, că acest principiu este axa împrejurul căreia se vor rezolva toate problemele vitale ale Europei de mâine.

Pentru noi românii problema se pune, cu atât mai mult cu cât va trebui să jucăm un mare rol în sudestul european și cu cât situația ni se îngreuiază prin faptul că ne găsim la începutul istoriei noastre ca popor întregit în granițele lui etnice.

In concertul popoarelor lumei fie care popor va trebui să apară cu specificul său, cu toate puterile lui unite în luptă pentru pulsarea progresului universal.

Puritatea Etnică

A trecut epoca vorbelor. Acum trebue să ne conducem de evența faptelor. Trebue să găsim mijloacele practice ca să punem la locurile de comandă elitele neamului nostru. Ne-am ocupat în numărul trecut în mod special de modul de recrutare al ziariștilor. Principiile acolo desvoltate, în ce privește etnicul, sunt deopotrivă valabile pentru toate ramurile de activitate în stat, și cu atât mai mult, atunci când e vorba de a-i alege elitele conducătoare.

Dar aicea intervine o problemă căreia urmează a i se da o specială atențiune. Dacă fiecare popor trebue să apară cu etnicul său în concertul popoarelor, se pune întrebarea, care parte a poporului prezintă etnicul cel mai pur, și cari sunt popoarele Europei cari, prin etnicul lor autohton, pot avea cuvântul în viitoarea ei desvoltare?

In ce privește poporul nostru, trebue să ținem seama că teritoriul locuit de români a suferit, în diferitele lui părți, diferite influențe străine, cari nu pot fi trecute cu vederea, atunci când e vorba de a stabili specificul neamului, care urmează să servească drept criteriu în viitoarea selecționare a valorilor.

Acest popor, va trebui să apară în concertul popoarelor de mâine cu totalitatea puterilor lui spirituale şi materiale. Pentruca să ajungem la această punere în valoare a puterilor lui genuine, trebue să întreprindem de pe acum opera de purificare a elementelor etnice cari il compun, în toată structura lui, de sus şi până la straturile lui cele mai adânci.

Pentru a putea face selecţiunea valorilor, trebue să determinăm bine masa etnică de unde urmează a se recruta aceste valori.

Imi amintesc de o dispoziţie a Mareşalului, în virtutea căreia urma a se lua, din diferitele părţi ale ţării, copiii cei mai bine înzestraţi, pentru a fi trecuţi prin şcoli înalte.

Ideea e în spiritul vremii. Dar nu trebue să se piardă din vedere că, oricare ar fi calităţile intelectuale ale acestor copii, în primul rând trebue să ne asigurăm de etnicitatea pură din care descind. Intrucât sângele vorbeşte, şi nu intelectul, acesta trebue să fie determinat întâi cu preciziune. Numai după ce ne vom fi asigurat de rasa pură românească a individului, putem să contăm pe viitoarea lui activitate în complexul vieţii de stat.

Ambianţa Spirituală

Dupăcum am spus în articolul în care ne-am ocupat de ziarişti nu inteligenţa ne conduce, ci sângele. Inteligenţa nu e decât instrumentul cu ajutorul căruia ne conducem în viaţă. Fondul e sângele ce ne curge în artere, spiritualitatea moştenită, fondul moral care ne animează, resorturile cari ne conduc la acţiune, preocupările noastre intime, viaţa noastră interioară. Toată pregătirea noastră intelectuală, ştiinţifică nu face decât să se pue în serviciul acestui fond.

Un individ extrem de inteligent poate fi şi extrem de periculos pentru poporul din care face parte, dacă fondul lui spiritual, resorturile cari il mână la acţiune sunt străine de spiritualitatea dominantă a neamului în mijlocul căruia trăeşte şi acţionează.

In statul cel nou, nu este vorba de a instrui individzii, ci de a pune în valoare forţele cari îi compun. Şi aceste forţe nu le putem căuta în ordine intelectuală, ci în ordine morală, în ordine spirituală, în sângele care le circulă în artere, în etnicitatea lor.

Nicio acţiune a omului nu scapă de coloratura vieţii lui interioare, de resorturile lui intime, de moştenirea lui ancestrală, de subconştientul lui, de întreaga construcţie a spiritualităţii sale. Şi numai pe această structură intimă se poate clădi.

Dacă geniul specific al popoarelor stă în spiritualitatea lor, acest geniu nu poate fi găsit decât în etnicitatea lor cea mai pură. Niciun neam nu poate fi condus de elemente de adunătură. Şi neamurile compuse din asemenea elemente nu pot fi constituite şi nu pot rămânea ca state aparte în Europa de mâine, fără a constitui elemente de tulburare şi regres.

Şi tot aşa, în viaţa interioară a statelor. Elementele conducătoare nu pot fi selecţionate în virtutea inteligenţei, ci în virtutea etnicităţii şi a moralului lor, a spiritualităţii lor animatoare. Şi aceasta, în ce ne priveşte, e cu atât mai greu, cu cât avem o moştenire grea a trecutului care trebue lichidată.

Dar nu numai originea etnică românească a individului urmează să fie determinată. Trebue să mai determinăm şi ambianţa spirituală de unde a eşit. In afară de faptul că diferitele regiuni ale ţării au avut a suferi influenţe streine de naturi diferite, însăşi ele se prezintă cu anumite calităţi moştenite în complexul vieţii naţionale.

Pe lângă originea etnică va trebui deci să mai stabilim potenţialul spiritual al individului. Trebue să vedem mediul din care a eşit, ambianaţa lui spirituală.

De aci urmează că omul de stat care vrea să pue în valoare un popor, să alunge anarhia din viaţa lui, să realizeze dreptatea socială, să respecte legile divine, pentruca legile pe cari le va face el să nu dea greş; care vrea să scoată la suprafaţă toate energiile creatoare ale neamului său, — va trebui, în primul loc, să examineze, nu numai originea etnică a viitoarelor elite, dar şi ambianţa lor spirituală, izvoarele din cari au eşit.

O mică privire în viaţă ne va lămuri pe deplin.

In primul rând cei bătrâni să se gândească la colaboratorii lor de pe vremuri, iar cei tineri, la actualii lor colaboratori; să le scruteze resorturile lor de acţiune, viaţa lor interioară, şi-şi vor da seama de enormele risipiri de forţe, de anarhia morală care bântue societăţile omeneşti, de azi şi de totdeauna.

Statul vechiu însă nu a avut în vedere această structură. El a desvoltat inteligenţele, le-a căutat şi le-a cultivat, punând adesea în funcţie cele mai bestiale instincte şi anarhizând viaţa pubilcă. Statele cari au cultivat pe o scară întinsă acest sistem sunt cele cari au de suferit mai mult, cele a căror existenţă e mai aproape de marginea prăpastiei.

Să ne gândim la un anumit stat occidental, cu care eram în cele mai strânse legături. Să ne gândim la statele cu cari suntem în război, la statele cari ne înconjoară. Să ne gândim la noi înşine.

Jidanul a eşit la suprafaţă cu inteligenţa lui diabolică. Puterile creatoare ale naţiunilor au fost paralizate. Prezenţa jidanilor la condu-

ducere le-a spurcat viaţa, le-a anarhizat existenţa, a aruncat germenul dizoluţiei în viaţa lor internă, caşi în raporturile lor internaţionale. Le-a dus pe marginea prăpăstiei. Le-a pregătit şi le-a aruncat în actuala încleştare universală.

Dar nu numai jidanii sunt aceia cari poartă germenul dizoluţiei, cu inteligenţa lor pusă în serviciul instinctelor primare. Ei poartă numai potenţialul cel mai mare. Fiecare popor are elementele lui de acest gen, de cari trebue să se teamă şi în contra cărora trebue să se îngrădească. Acestui fapt se datoreşte extraordinara recoltă obţinută de jidani.

Ei au polarizat în jurul lor, au scos la suprafaţă şi au pus în valoare tot ce era mai josnic, pe toţi cei pe cari îi relevă stigmatul inteligenţei, dar pe cari îi condamnă fondul lor spiritual.

Au pregătit prin inteligenţă diabolică dizoluţia morală şi au înăbuşit geniul specific al popoarelor în cari ei s'au infiltrat cu putere.

La anumite state ei au fost totul în viaţa lor interioară şi deaceea aceste state nu pot avea viabilitate în Europa de mâine, căci jidanul spurcă, corupe şi condamnă totul, acolo unde îşi afirmă preponderenţa.

Să lăsăm la o parte pe jidani şi să ne oprim la câteva pilde vii din viaţa noastră zilnică. Să-şi ia fiecare asemenea pilde din viaţa proprie şi să mediteze adânc asupra lor. Să ia pildă la nevoe din propria lui viaţă şi să mediteze asupra cauzelor cari l-au împiedicat de a fi pe deplin folositor neamului lui, cari i-au paralizat sau îi paralizează energiile creatoare.

Aveam odinioară un coleg, foarte inteligent. A şi ajuns, graţie acestei inteligenţe, la înalte situaţii în stat. Străin de origine şi căsătorit cu o evreică. Nimic nu-l lega de neamul şi de statul în care funcţiona. Din consideraţiuni mărunte şi de oportunitate de moment, în toate marile probleme cari interesau viaţa statului lua măsuri opuse intereselor lui vitale.

Interesul de parvenire era singurul cara prima. Se băga pe sub pielea oricui care îi putea deschide calea, fără niciun scrupul şi călcând în picioare principiile de etică cari de altfel pentru el erau inexistente. Era cu atât mai periculos, cu cât măsurile luate de el erau bine îngrădite în consideraţii de drept cari le făceau greu de atacat, şi cu cât, prin inteligenţa cu care era înzestrat şi prin exploatarea slăbiciunilor celor cu cari lucra, îi dădea un ascendent dela care nu se puteau sustrage.

In afară de câţiva intimi, nimenea nu cunoştea originea sa etnică şi mediul în care trăia. Acţiunile sale erau învăluite în normal aparent şi scăpau de revolte şi protestări. Streinismul lui, degajarea lui

de orice scrupul, loviturile pe cari le aplica intereselor naţionale şi de stat erau acoperite de inteligenţa sclipitoare şi de legăturile înalte şi interesate pe cari le cultiva.

Să urmărim acest fel de oameni în decursul carierei lor şi să vedem ce foc şi pârjol lasă în urma lor.

Acesta era strein de neam. Dar să luăm un alt caz; un înalt funcţionar eşit din rărunchii neamului, din cel mai pur mediu ţărănesc şi românesc. Acesta vibra la specificul neamului lui. Dar era atins de tare congenitale cari îl făceau periculos în funcţia pe care o ocupa. Toate acţiunile lui, particulare sau publice, erau din plin colorate de aceste tare. Inteligenţa cu care era înzestrat îi înlătura piedicile ce i-ar fi putut sta în cale. Prin căsătorie a intrat într'o familie care prezenta aceleaşi tare. Nici nu se putea altfel.

Intâmplarea a făcut ca să mă duc în satul lui şi să cunosc deaproape cele două familii, a lui şi a soţiei sale. Tatăl lui era ceeace oamenii numeau un „ticălos". Inteligent el însuş, dar lipsit de orice demnitate şi de orice scrupul. Exercitând cămătăria cea mai nerușinată şi metodele cele mai revoltătoare de exploatare a aproapelui, a reuşit să strângă fonduri cu cari şi-a crescut copilul în şcoli înalte. Soţia se trăgea dintr'o altă lipitoare de acelaş gen, deşi om cu avere şi cu situaţie.

Iată dar o etnicitate incontestabilă, dar şi o absenţă totală de pe linia pe care trebue să se mişte viitoarele elite ale neamului nostru. De aci necesitatea de a se examina, nu numai originea etnică, dar şi puritatea izvorului din care ese viitorul conducător.

Oricât de inteligent ar fi individul, nu poate fi recrutat din pleava morală a satelor sau din mocirla morală a oraşelor. Fiul nu poate fi răspunzător de faptele părinţilor, dar el nu poate să nu ducă cu el, în organismul în care va fi plasat, tarele pe cari el le-a moştenit din mediul în care a văzut lumina zilei. Ducând cu el aceste tare, el va colora locul ce-l va ocupa cu o puternică coloratură de imoralitate şi parvenitism.

Nu numai că nu va fi un element creator, dar va fi o cauză de scădere, de anarhizare, de paralizare a instituţiei în care va fi plasat, cu toată inteligenţa sau pregătirea tehnică cu care va fi înzestrat şi, poate, cu atât mai mult.

Din familiile cari nu trăesc pentru neamul şi patria lor, din mocirlele, din cadavrele sociale, nu se pot recruta elitele statului.

Va trebui să treacă multă vreme până când, prin purificarea etnicului şi a structurei morale, vom putea crea păturile sociale din cari să se poată recruta, fără greş, elitele de mâine. Până atunci trebue să

avem ochi de cerber, pentru a împiedica să mai pătrundă în viaţa publică aceia cari aduc cu ei miasmele iudaice, cele ale mercantilismului şi parvenirei, imoralitatea şi corupţia moravurilor.

Dinamismul spiritual

Dar cu aceasta nu am terminat încă cu principiile cari trebue să stea la baza viitoarei selecţiuni a elitelor.

Nouă ne trebue elemente dinamice, de sacrificiu, nu de beneficiu, elemente cari să se topească în funcţia lor, cari să moară pe parapete; ne trebuesc eroi spirituali.

Ori, organismul social e plin de oameni, pe cari i-am putea numi *impecabili*. Aceşti oameni nu pot fi decât de treabă, pentrucă ei nu ţin, nici de cald, nici de rece. Sunt acei oameni cari trăesc viaţă filistină. Trăesc de azi pe mâine. Nu se cunosc pe ei înşişi. Nici nu-şi dau silinţa să o facă. Şi dacă şi-ar da-o, nu ar fi în stare. Ei respectă toate regulele sociale şi se adaptează oricărei împrejurări. Nu au nicio personalitate. Se fac instrumentele oricui, fără disincţie, dar numai cu respectul aparent al convenienţelor şi al legalităţii.

Acest fel de oameni nu e mai puţin periculos. Viaţa lor interioară nu e mai puţin imorală şi ticăloasă. Ei pot fi mai periculoşi încă decât mercantiliştii pe faţă, dat fiind faptul că nu sunt capabili de a se cunoaşte pe ei înşişi, şi că îmbracă de obiceiu toate aparenţele virtutei şi adesea şi pe acelea ale strălucirei.
Sunt aşa zisele elemente moarte ale oricărui organism social, din rândurile cărora se recrutează partizanii şi susţinătorii inconştienţi ai tuturor scăderilor sociale.

Ei sunt aceia cari au vândut pe Horia, Cloşca şi Crişan, cari n'au miros, nici ochi, nici urechi pentru marile avânturi, cari trăesc pentru ei şi cari sunt oricând în stare să instrumenteze orice trădare şi orice infamie sub cele mai seducătoare aspecte.

Acest fel de oameni, prin însăşi prezenţa lor paralizantă, sunt atât de periculoşi, încât, dacă ar fi să nu găsim pături din cari să recrutăm elitele, ar fi preferabil, oricât de paradoxal ar părea, de a le căuta în cele cu tare, întrucât îşi dau seama de scaderile de cari suferă, şi în consecinţă sunt mai susceptibile de reeducare, cu timpul.

Nu trebue să pierdem din vedere că principalul mijloc de a regenera un om este acela de a-l face să se cunoască pe el însuş, de a-şi cunoaşte calităţile, caşi defectele, de a nu se supraevalua, de a se încadra cu dragoste şi cu entuziasm, nu la carul persoanelor, ci la acela al ideilor, *al idealurilor cari îi animează*, la substratul ideologic

perpetuu al neamului şi patriei lor, pe care-l poartă în sânge şi pentru care sunt gata oricând să se sacrifice.

Trebue să ştim bine că eroul nu e filistin, că el trăeşte pentru idealul său, care se confundă cu Neamul şi Patria eternă care i-a dat naştere.

Dinamismul vieţii statului, spiritul animator care-i dă viaţă, e o rezultantă a spiritului animator al fiilor lui. Elitele conducătoare ale unui asemenea stat nu se pot recruta din rândul celor cu inteligenţe strălucite, dar atinşi de cretinism moral, ci din rândul acelora cari strălucesc, prin curăţenia vieţii lor, prin dinamismul lor spiritual.

Dintr'un filistin nu vei putea scoate un erou. Pe filistini trebue să-i cunoaştem şi să-i punem la locul ce li se cuvine. Mai ales trebue să-i împiedicăm a escalada înaltele trepte ale erarhiei sociale, dela înălţimea cărora pot paraliza orice avânt nobil, orice avânt de adaptare la Europa care se naşte.

Ei sunt marea calamitate a vieţii sociale de pretutindeni, pentrucă sunt cei mai numeroşi şi cei mai greu de identificat pentru simţul comun. Există totuş o mulţime de mijloace pentru a-i scoate în evidenţă fără greş.

Dacă un om va trece pe lângă scăderile şi suferinţele comune, fără emoţie, fără să le releveze, dacă va cânta oricui în strună, dacă va fi lipsit de spiritul critic, dacă va fi servil şi fără personalitate, dacă-şi va face serviciul în mod rutinar, fără inimă, fără suflet, dacă va fi animat numai de conservarea de sine şi de a alor lui, dacă va fi lipsit de iniţiativă, dacă-i lipseşte curiozitatea şi elanul, dacă nu va şti să înfrunte cu curaj, cu bărbăţie, marile adversităţi ale vieţii, dacă în jurul său nu e ordine şi disciplină, dacă în jurul lui totul stagnează şi se pustieşte, dacă pretutindeni se îndeasă în primele rânduri şi se crede impecabil, dacă nu are niciun ideal în viaţă, dacă nu trăeşte decât pentru el şi pentru ai lui, dacă se mişcă ca oile în turmă, fără discernământ, dacă într'un cuvânt, îşi îngroapă *talantul* cu care a fost înzestrat de cel de sus; avem toate indiciile că acest om este parte cadaverică a neamului său, că, oricâtă instrucţie i-am da, că oricât de bine ar fi pregătit din punct de vedere tehnic, că oricât de bine ar fi înzestrat din punct de vedere intelectual, el nu va putea constitui decât un element de stagnare, de paralizare, în locurile de comandă unde va fi pus, că e incapabil de a se adapta vieţii noului stat român, că descendenţii lui direcţi vor prezenta aceleaşi stigmate de incapacitate şi regres.

Deci, pe lângă originea etnică şi viaţa interioară a individului, va trebui să ţinem seama şi de dinamismul său, de puterile lui de

înfăptuire pe teren, şi numai în al patrulea rând trebue să ne referim la inteligenţa cu care e înzestrat. Prin urmare selecţiunea viitoarelor elite se poate face ţinându-se seama de următoarele deziderate enumerate în ordinea importanţei lor: **etnicul, moralul, dinamismul şi inteligenţa.**

Izvoarele Românismului

Dar toate acestea nu se pot face din cărţi.

Am ascultat mai de mult la *radio* conferinţa unui profesor, care pleda cu foc pentru elite. Nimic mai sec, mai revoltător, mai odios. Nici un suflu de viaţă. Totul era luat din cărţi, din autori streini. Vorbitorul îmi făcea impresia unui perfect *impecabil*. Nu putea fi decât o stârpitură de om, alături cu toate elitele sociale pe cari le-ar fi putut recruta după criteriile cari îl călăuzeau.

Cu asemenea mijloace nu se poate obţine *„dăruirea omului pentru muncă şi ideal"*; nu se pot *„înoi principiile, cari să reglementeze viaţa publică şi naţională, în sensul aspiraţiilor epocii celei noui, a nouei spiritualităţi"*.

Trebue să ne cunoaştem ţara şi oamenii. Inteligenţa o putem întâlni pretutindeni. Etnicul, moralul şi dinamicul se pot scruta şi recruta pe locuri şi regiuni.

Nu ne putem conduce după cărţi, după teorii, după inteligenţă. Problema e capitală: *de viaţă şi de moarte*. Trebue să ne clădim casă proprie. Elitele trebuesc puse în funcţie, nu numai la conducerea statului, ci în toate funcţiile şi păturile sociale. Numai *sângele* poate fi chemat a-şi spune cuvântul.

In primul rând trebue să ne asigurăm de puritatea etnică. Şi în această privinţă trebue să căutum izvoarele românismului, regiunile în cari el prezintă sângele cel mai pur.

Fie că mi se va lua în nume de rău, fie că nu, eu trebue să spun ceeace cred cu privire la această chestiune capitală pentru viitorul stat român. Convingerea mi-am făcut-o nu din cărţi ci, din intuiţie proprie, din călătorii şi cercetări personale la faţa locului, din intuiţie pe teren.

Izvoarele pure ale românismului de pretutindeni sunt *Transilvania, Munţii Carpaţi, Macedonia*. Din Transilvania, în special, Munţii Apuseni, Bihorul, Ţara Oaşului, Satu Mare, Sălajul, Someşul, Năsăudul, Maramureşul, Ţara Haţegului, Mărginimea. Nu trebue să uităm apoi Carpaţii, în toată întinderea şi luxarianta lor înfăţişare, leagăn în vremuri de restrişte şi adăpost al neamului.

Mă refer la populaţiunea autohtonă din incomparabilele noastre aşezări rurale. Regiunile apusene reprezintă cea mai curată masă compactă străveche de români. In decurs de milenii, din aceste mase compacte s'au făcut eroziuni de neamuri streine, dar ele, atâtea câte au rămas, au frământat cea mai pură şi vajnică ramură a etnicităţii româneşti. De aceea, în cuprinsul Daciei Traiane, nicăeri nu vei găsi mai mândri şi mai conştienţi de demnitatea lor Daco-Romană, decât ţărănimea din aceste părţi binecuvântate de Dumnezeu.

Macedonia deasemenea a dat tuturor neamurilor, dar nu a luat dela nimeni nimic. Românii din această parte s'au oţelit în lupte grele şi prezintă o puritate rasială milenară şi un dinamism spiritual fără pereche în complexul neamului nostru.

Şesul Munteniei şi valea Dunării prezintă imixtiuni streine. Moldova de nord şi de răsărit poate prezenta imixtiuni slave.

Izvoarele cele mai pure ale românismului rămân tot dealungul Tisei, în bazinul transilvan, în cetatea carpatică, şi în depărtata şi oropsita Macedonie, ca un exemplu şi demonstraţie vie a vitalităţii perpetui a neamului românesc.

Macedonenii sunt elementul dinamic prin escelenţă, iar românii apuseni sunt coloanele de boltă ale clădirei neamului românesc. Sunt tezaurul inepuizabil din care se hrăneşte neamul nostru şi din care, din nenorocire, s'au hrănit în decursul veacurilor şi neamuri streine şi haine.

Intreaga Peninsulă Balcanică e diseminată cu sângele nostru cel mai pur, iar apusul s'a hrănit multe veacuri din carnea şi sângele nostru.

Acest fapt trebue să cântărească mult la viitoarea delimitare dintre popoare, căci dreptatea şi morala cere ca să i se restitue fiecăruia ce i s'a furat. Şi nu există tezaur mai scump ca sângele care ne curge în vine.

Dar mai întâi trebue să restabilim dreptatea şi morala în casa noastră. Să facem apel la rezervoarele de totdeauna ale neamului nostru.

Oraşele au putut fi invadate de streini. Satele noastre au rămas însă curate. Românii dela apus, ca şi Macedonenii, trebuesc puşi în valoare. Trebuesc chemaţi să construiască temeliile viitorului stat român. Dintre ei trebue să recrutăm cu predilecţie pe viitorii creatori ai elitelor conducătoare.

Selecţiunea elitelor e în primul rând o problemă de purificare de rasă: *Fie care popor la locul lui, şi fiecare neam cu puritatea lui de rasă.*

In primul rând trebue deci făcută purificarea sângelui. E prima condiţiune de însănătoşire a statului şi poporului român. Această însănătoşire nu se va putea face, fără a se înlătura promiscuitatea oraşelor şi fără a se face apel la izvoarele cele mai pure ale românismului.

Numai atunci vom fi noi înşine şi vom fi cu adevărat stăpâni în casa noastră, când geniul specific al neamului va fi pus în valoare prin cei mai autentici fii ai lui.

Elitele provinciale.

In legătură cu selecționarea elitelor conducătoare se mai pune o problemă de primă importanță. Pe cine vom pune să conducă diferitele provincii românești? Date fiind premisele puse în articolele mele, e dela sine înțeles că conducerea generală a statului, a românilor de pretutindeni, va trebui să fie făcută de elementele cele mai dinamice, polarizând tezaurul spiritual etern al întregului neam. Pentru conducerea diferitelor provincii va trebui însă să se facă apel, în primul rând, la elementele autohtone.

Zic, în primul rând, pentrucă se pot prezenta cazuri când ar fi necesar ca elementele de conducere și educație să fie transferate dintr'o regiune în alta.

In Transilvania, spre exemplu, stăpânirea streină a lăsat urme cari dau conducătorilor recrutați din regiune un fel de a fi care nu cadrează în totul cu caracterul genuin românesc. Afară de aceasta, dinamismul ardelenilor lasă de dorit în unele privințe. Pe de altă parte însă, frecările seculare cu vechia stăpânire și trecutul ideologic al acestei provincii, caracterul ei de vatră a întregului românism, îi dă întâitatea pe terenul afirmațiunei naționale; pe când Vechiul Regat și Macedonia, cari au trăit și s'au desvoltat sub elemente cari n'au avut atât a suferi de pe urma jugului strein, se prezintă cu mult dinamism practic.

Se impune deci ca naționalismul ardelenilor să galvanizeze toate provinciile românești; pe când celor din Vechiul Regat și din Macedonia li se impune să animeze elementele statice din Ardeal și din celelalte provincii.

Un schimb de conducători și de elemente educative se impune a se face în toate regiunile locuite de români. Dar în afară de această necesitate generală, fiecare provincie românească va trebui să respire prin elementele ei autohtone.

Pentru a ilustra această necesitate, dau câteva exemple luate din proprie experiență.

Pe când funcționam la Turda, am intervenit pe lângă intelectualii din localitate ca să înființăm un *Ateneu Popular*.

Ideea a fost îmbrățișată cu căldură. Și în ședința de constituire, care a avut loc în sala prefecturei și la care a luat parte tot ce era mai reprezentativ în regiune, m'au ales în unanimitate președinte.

A urmat o întinsă activitate culturală care a durat câțiva ani.

Primul pas pentru înființarea acestei asociații culturale l-am făcut pe lângă Valer Moldovan, președintele partidului Național Țărănesc din localitate. In tot timpul până la constituire și după, Valer Moldovan a

stat alături de mine, fără ca să aibă totuș un rol activ. Se întâmplă însă că a fost numit profesor la universitatea din Cluj și a plecat din localitate. După plecarea lui, s'au ivit rivalități, și solidaritatea din jurul meu a început să slăbească. Intrigat de această stare de lucruri, într'o convorbire incidentală pe care am avut-o cu cunoscutul poet turdean, profesorul Teodor Mureșanu, l-am întrebat pe acesta, cum își explică fenomenul?

— Foarte bine, mi-a răspuns, d-ta ești strein.

— Dar la început, pentruce v'ați grupat toți în jurul meu, i-am replicat.

— Atunci, mi-a răspuns d. Mureșanu, te-ai prezentat braț la braț cu D. Moldovanu.

Fapt este că Valer Moldovan era acela care polariza spiritualitatea specifică a regiunii. Conducătorii Ardeleni din acea regiune respirau prin el, după cum el respira prin spiritualitatea regiunei respective. Eu, de și ardelean ca descendență din partea femenină, deși am făcut clasele primare într'o comună din Ardeal, cu învățători confesionali și pe drumul bisericii, deși m'am căsătorit în această provincie și am trăit aci un lung șir de ani; totuș nu puteam fi pe deplin aclimatizat și nu putem polariza specificul local numai în virtutea adaptării și a sângelui meu diluat.

Aveam dinamismul, pe care nu-l aveau mulți ardeleni, dar nu puteam trăi din plin specificul regiunei.

Am simțit această scădere a mea cu ocazia unei alte festivități culturale, Am invitat în localitate și am găzduit pe vestitul luptător ardelean, răposatul *Ștefan Cicio Pop*. In dubla mea calitate de președinte al Ateneului și de gazdă, a trebuit să iau cuvântul la festivitate. A urmat o serie de alte discursuri ținute de ardeleni și vorbirea întraripată a răposatului Ștefan Cicio Pop.

A fost pentru mine o adevărată sărbătoare. Am simțit cum clocotea sufletul milenar al Ardealului în gura acestui mare orator și al celorlalți parteneri ai lui. Nu mă simțiam însă destul de ardelean, pentru ca să trăesc din plin alături de ei, specificul acestei provincii. Eram ardelean numai pe jumătate. Prezentam un sânge amestecat, diluat. Pentru prima oară am simțit atunci că D. Teodor Mureșanu avea dreptate.

Numai spiritualitatea masivă a autohtonilor poate întrupa toate calitățile pentru a pune în valoare și a trăi în toată plenitudinea specificul unei provincii. Numai o asemenea spiritualitate poate să o pue în valoare și să o aducă, cu toate puterile ei genuine, în complexul celorlalte provincii românești. Numai această spiritualitate au-

tohtonă o poate apăra de pericolele externe şi o poate pune în valoare în cursul perpetuu al vieţii româneşti.

O impresie similară am avut, cu ocazia exercitării funcţiunei mele în Ardeal şi cu privire la colaboratorii mei de sânge strein. Oricât se credeau aceştia stăpâni pe limba statului şi adaptaţi necesităţilor româneşti, oridecâteori se prezenta o chestiune care avea o cât de mică atingere cu interesele generale de stat sau naţionale, îi întâlneam în mod organic în câmp advers, cu toate sforţările lor de a se camufla sub aspecte înşelătoare.

Din această constatare şi din altele similare, rezultă că, în Ardeal, pe lângă etnicitate, există şi un alt complex de probleme pe cari numai ardeleanul de sânge autohton le poate trăi pe deplin şi remedia la timpul lor în deplină cunoştinţă de cauză.

Pentru colegii mei din vechiul regat aceste probleme nici nu existau însă. Ei lucrau din intelect, se strângeau numai între ei şi erau *„streini în ţară streină"*.

Au trecut câţiva ani. Am plecat şi eu din Turda. Eram de mult timp la Cluj, când m'am hotărât să mai iau unele măsuri pentru a repune în funcţie Ateneul din Turda, care, odată cu plecarea mea, a căzut în marazm. Am convenit cu un ministru în funcţie ca să mergem în localitate pentru a face la Turda o manifestaţie naţională. În ziua fixată, ministrul, din cauze de forţă majoră, nu s'a putut prezenta, festivitatea amânându-se cu două săptămâni mai târziu. La ziua din nou fixată, am fost surprins că ministrul a plecat fără mine şi fără să mă avizeze. Am aflat mai târziu cauza acestei purtări. Partizanii politici ai ministrului i-au comunicat părerea lor care se poate rezuma în următoarele cuvinte:

– Dacă vii la Turda la braţ cu Colfescu, rămâi cu el. Şi ministrul a trebuit să se conformeze.

Independent de spiritul de gaşcă care colorează cazul de mai sus, rămâne bine stabilit că în selecţiunea elitelor, provinciile româneşti trebue să aibă rolul lor bine definit. In noua Europă fiecare popor va trebui să trăiască şi să se conducă prin sângele său propriu, şi fiecare regiune din interiorul unui grup etnic va trebui să se pue în valoare şi să se insereze în coplexul general al neamului prin specificul respectiv.

Pe lângă cele patru principii de selecţiune, va trebui deci să mai adăugăm dezideratul, fără de care nu se poate porni la drum cu garanţii de succes deplin: *acela de a se ţine seama de necesitatea de a se face parte dreaptă tuturor provinciilor locuite de români.*

O singură turmă şi un Păstor

Aceste sunt principiile esenţiale cari trebue să stea la baza viitoarei selecţiuni a elitelor în noul stat român regenerat.

Este drept că nu le-am citit nicăeri. Dar nu mi se par originale. Din contră, mi se par bun comun. Mi se par clare ca lumina soarelui. Numai că ele nu pot fi aplicate de oamenii cărţii, de figurile decorative, de vampirii inteligenţei, ci numai de aceia cari ştiu să citească în marea carte a vieţii, de cei ce sunt născuţi a doua oară pentru **Patria şi Neamul lor.**

Am scris acest articol pentru a satisface în parte curiozitatea distinsului meu amic, publicist şi poet, D. Ion Al. Bran-Lemeny, care mi-a făcut cinstea de a se referi la mine pentru a formula bazele de selecţionare a elitelor conducătoare. Îi mulţumesc pentru onoarea ce mi-a făcut.

Dar eu sunt un biet om, ca oricare altul. Nu justific încrederea pe care şi-a pus-o în mine. Sunt alţii cari ar avea căderea de a formula asemenea deziderate. Eu îmi dau numai părerea ca oricare cetăţean cu durere pentru *Patria* şi *Neamul* lui.

Ideile ce am expus, nu numai că nu mi se par originale, dar mi se pare că constituesc atmosfera îmbălsămată în mijlocul căreia ne mişcăm.

Numai aplicarea lor pe teren ar fi originală şi profund dătătoare de viaţă.

Numai o astfel de aplicare pe teren ne poate da eroii – cu *„Conştiinţa liberă şi sacră în care să palpite eternitatea neamului şi vocea lui Dumnezeu"*.

Amicul meu a făcut bine că a ridicat chestiunea. Ea a făcut deja obiect de discuţie în anumite cercuri.

Noi ne agităm ca fii credincioşi ai Patrici. Mareşalul şi Guvernul sunt cei chemaţi la acţiune. Nu le putem turbura opera. Din contră, cum am spus dela început, toţi trebue să facem zid în jurul lor: **O singură turmă şi un păstor.**

Eu mă declar mulţumit dacă se va putea culege, din ideile cari mă frământă, cât de puţin, pentru binele comun al scumpei noastre *Patrii* şi al *Neamului Etern* din care facem parte ca celule constitutive trecătoare.

Ion Colfescu-Delaturda

Ecouri

De la Postul de Radio Roma ni se trimete următorul mesaj, pe care-l redăm din ziarul *„Viaţa"* dela 27 Martie 1942:

„...de pe dealurile Mediteranei care sunt pe cale de a se elibera cu totul, Italia îşi întinde braţele spre malurile Mării Negre populate de urmaşii legionarilor romani".

Il Canto della Forza

Da Napoli al Mar Nero,
il bastimento che muove le onde,
e dal mare è mosso,
traccia la via del ritorno
alle mille anime che nascondo,
e che ritornano con me,
nel luogo dove sono nata.

Così guardando il mare azzurro
e spumante, simile ad un marmo
movente, bianco e celest'oscuro,
le anime meste spariscono in me,
lasciando un fiore solo: l'allegrezza,
l'allegrezza della mia forza
che si divide in mille onde felici,
felici di vivere e di trasportare,
sul mare,
l'ebbrezza la più grande – non del Sogno –
l'ebbrezza della Realtà.

Perchè vivo, sì, con gli occhi
aperti sul mondo intero, l'ora
la più grave della mia vita.
Ma, non ho paura. E non tremo.
Sorrido, e il mio cuore canta.
Son forte. E sento il domani
in potere mio,
a me votato,

Che m'importa, dunque, di aver lottato
con tutto l'essere teso verso la
formidabile liberazione del mio Io
se dalla lotta scaturisce la Gioia
il Dominio su di me e su gli altri?
Se tanti credettero nutrirsi di me, del mio lavoro,
come farebbe il mostro che guardo, ora, nel mare
[dove nacque,
se cadessi nelle profonde acque, o nell'abisso,
io non sono morta, ne cadrò mai,

per far di pasto agli altri.
„Ho quel che ho donato", ha detto il Poeta –
Anch'io lo dico:
ho quel che mi fu rubato,
ho quel che nato in me
ritorna sempre mio – e non sparisce mai.

E son felice, ô Mar'di Napoli e Mar Nero,
che segnate la via del ritorno,
e del cammino eterno,
alle mie anime che hanno lottato per unirvi,
che hanno in loro stesse due mondi
sorti in un cuore forte,
che sfida e la Vita
e la Morte,
che hanno in loro stesse due Terre
nate e mitigate
nel grigio delle onde della vita,
e nel azzuro della Forza,
e della Serenità,
perchè possano creare, *alla loro volta,*
il blocco, o il marmo vivo,
della loro, e della vostra
potente e felice Unità
O Mar di Napoli, o Mar Nero!

Elena Bacaloglu

Agosto - 1921

Cântecul forței *)

Din Neapole la Marea Neagră, vaporul care mișcă undele, și de mare e mișcat, despică drumul reîntoarcerei miilor de suflete ascunse în mine, și cari, însoțindu-mă, se reîntorc în locul unde sunt născută.

Astfel, privind marea azură și spumoasă, asemenea unei marmore vii, albă și albastru-închis, sufletele triste dispar din ființa mea, lăsând o singură floare: bucuria. Bucuria forței mele, care se împarte în mii de unde fericite, fericite că trăesc, și că transportă pe mare beția cea mai mare — nu a *Visului* — beția *Realității*.

Pentrucă trăesc, da, cu ochii deschiși pe lumea întreagă, ceasul cel mai grav din viața mea. Dar, nu mi-e frică. Eu nu tremur. Surâd și sufletul meu cântă. Sânt tare. Și simt *ziua de mâine* în puterea mea, mie consacrată.

*) *Traducere liberă din limba italiană, făcută de autoare.*

Ce-mi pasă, dar, de-a fi luptat cu toată fiinţa încordată spre formidabila liberare al Eului meu, dacă din luptă ţâşneşte mulţumirea, Stăpânirea asupra mea şi asupra altora!

Dacă atâţi au crezut că pot să se nutrească din mine, din munca mea, — cum ar face monstrul pe care-l privesc acum, în mare, unde e născut, dacă aş cădea în apele adânci, sau în abis — eu nu sânt moartă, nici nu voi cădea pentru a servi de hrană altora.

„Eu am ce-am dăruit" a zis Poetul. Şi eu spun: am ce mi s'a furat, am ceeace născut în mine se întoarce totdeauna la mine şi nu dispare niciodată. Şi sânt fericită, o Mare din Neapole şi Mare Neagră, cari arătaţi drumul întoarcerei şi al căii eterne, sufletelor mele *cari au luptat să vă unească*, cari au în ele însăşi două lumi, izvorâte într'o inimă tare, care sfidează şi Viaţa şi Moartea, — cari au în ele însăşi două Patrii născute şi împreunate în cenuşiul undelor vieţii, şi 'n azurul *Forţei* şi *Seninătăţii*, pentru a putea *crea* la rândul lor blocul, marmura vie, a lor şi-a voastră, puternică şi fericită *Unitate*, O! Mare din Neapole! o! Mare Neagră!

August 1921. **Elena Bacaloglu**

Jertfa sângelui

Tânărul căpitan de aviaţie, Bruno Mussolini, a murit moarte de erou într'o prăbuşire cu avionul.

Ducele şi-a adunat în filele unei cărţi, intitulată „De vorbă cu Bruno", toată durerea părintelui, dar şi întreaga mândrie a omului de stat pentru jertfa fiului său. Cartea sfârşeşte cu următoarele rânduri: *Tot ceeace am făcut sau voiu mai face nu înseamnă nimic faţă de ceeace ai făcut tu. O singură picătură din sângele care a ţâşnit din tâmplele tale sfâşiate şi a picurat pe faţa ta înălbită, face mai mult de cât toate operele mele de azi, din trecut şi din viitor. Căci numai jertfa sângelui este mare! Toate celelalte lucruri sunt trecătoare. Numai sângele este duh! Numai sângele preţuieşte în viaţa oamenilor şi a popoarelor: numai sângele dă slavei purpură!"*

Cuvinte de jar, scoase din experienţa de foc a veacurilor! Cuvinte de frontispiciu pentru mileniile istoriei: „Numai jertfa sângelui este mare!"

Intradevăr, istoria lumii ne stă mărturie, că la temelia marilor fapte ale popoarelor a fost zidit întotdeauna sânge şi betonul armat al gloriei naţiunilor a fost cimentat întotdeauna cu jertfe de vieţi.

Şi creaţia geniilor este mare! Ea dă nimb de eternitate popoarelor. Dar nu cea mai mare, pentrucă ea este condiţionată! Condiţionată de cadrele de linişte şi de prosperitate, în care — şi numai în ele — poate fi fecondată sămânţa de geniu, sădită de Dumnezeu în exemplarele alese ale popoarelor. Iar aceste cadre sunt statele, pe care nu le poate crea decât jertfa de sânge. Dacă istoria Grecilor n'ar fi înregistrat Thermopilele şi Salamina şi puhoiul asiatic al Perşilor ar fi năpădit şi sufocat micul popor elen, omenirea nu s'ar fi putut mândri cu minunata floare a culturii antice. Şi n'am fi avut nici Renaşterea şi poate nici cultura europeană modernă, care toate îşi au temelia cea din urmă în sacrificiile de vieţi şi eroismul de epopeie al unui mic popor, care s'a jertfit pe sine, ca să dea omenirii o cultură.

O ideie, când a fost sanctificată cu jertfă de sânge şi de vieţi, a primit forţă de titan care va dobori rezistenţele şi se va înălţa biruitoare, mai curând sau mai târziu. Christos a murit pe cruce, dar din moartea lui s'a născut mântuirea omului prin creştinism. Trupul lui Tudor Vladimirescu a fost aruncat într'o fântână, dar a îngropat odată cu el şi domnia de urgie a fanarioţilor. Capul lui Mihai Viteazu a fost retezat pe Câmpia Turzii, dar — de şi jertfa lui n'a dat rod imediat — ea a devenit un simbol, care a fecondat visul de aur al unui popor. Bucăţile din trupul schingiuit al lui Horia, expuse la răspântii, au fost cuminecătura unui neam în lupta sa pentru dreptatea socială şi naţională de mai târziu.

Şi faptele oamenilor de stat şi ale diplomaţilor sunt sau pot fi mari. Pot fi creatoare. Dar creaţiile lor nu pot fi consacrate şi întărite pentru veacuri, decât numai prin jertfa de sânge a popoarelor pe care le conduc. A fost mare în culisele diplomatice ale anilor de neuitate Sfinxul românesc: Ionel Brătianu Dar întreaga lui activitate, genială, de diplomat ar fi fost fără rod sau cu rod şubred, dacă România Mare ar fi rămas numai rezultatul unui joc de culise diplomatice. La temelia ei însă au fost zidite 800.000 de vieţi. Temelia ei a primit de atunci consacrare pentru veacuri.

Fără îndoială, că activitatea diplomaţilor şi a oamenilor de stat îşi are importanţa sa pentru istoria popoarelor. O propagandă ingenios regizată poate da rezultate admirabile. Dar ele nu pot fi decât trecătoare şi şubrede. Căci numai jertfa sângelui este mare. Sânge vărsat în lupta de cucerire a drepturilor! Sânge vărsat în lupta de apărare a lor! Şi sângele de martir... Iar istoria Ardealului, veche şi nouă, e plină de atâţia martiri, după cum plină este istoria întregului popor românesc de jertfa pentru drepturi şi pentru dreptate naţională şi socială. El a jertfit pe câmpurile de luptă, jertfeşte şi azi şi va mai jertfi şi mâine, dacă nevoia va cere.

Ducele care şi-a rupt din suflet de părinte şi de om de stat sfârşitul cărţii sale către fiul său Bruno, — când va sosi momentul — îşi va pune desigur în concordanţă contribuţia sa la realizările politice europene cu concepţia despre valoarea faptelor în istoria care se degajează din cuvintele de mai sus şi va înţelege fără îndoială, că Europa de mâine nu va putea fi consolidată decât de drepturi consacrate de jertfe.

Căci numai jertfa sângelui este mare!

Ion Costea

Caliope

Vino?

Vino sus pe munte, unde
Totul este 'nalt şi clar şi rece...
Vino, să-ţi înviorezi
Sufletul
Micşorat,
Irosit,
Pustiit, —
Osânditul umedei chilii —
Să-l purifici,
Să-l destinzi!

Vin'? Parnasul stă deschis
Celui ce se 'nalţă;
Şi în Templul lui Apollo intră
Cel ce i se 'nchină...
Colo, sus? Ascultă
Lira lui divină,
Cum te cheamă
In seninătatea-i antică:
Limpede,
Profundă,
Armonioasă —
Gravă?...

Sus?
Vin' cu mine,
Suflet-Năzuinţă?
Cât mai sus —
In Impărăţia lui Phoïbos —

Vino?...

Ion Pajură

România-ţară nouă

I

Sunt necesare noui aşezări româneşti

Războiul de întregire a ţării noastre în graniţele sale etnice, războiul pentru triumful dreptăţii şi adevărului în viaţa naţională a popoarelor europene, creiând o lume nouă pe ruinele unor alcătuiri artificiale de state, întemeiate pe minciuni şi falşuri, trebue să creieze şi din România o ţară nouă, demnă de sacrificiul vitejilor ei luptători.

N'avem nimic de imitat dela alte neamuri în domeniul aşezării unei temelii mai trainice Statului Român. In rosturile de viaţă cuminte a ţării noastre se pot găsi uşor bazele cele mai durabile pentru o mai viabilă organizaţie de Stat a unei Românii, proiectând cele mai frumoase perspective în viitor.

Virtuţile neamului nostru, aproape necunoscute în lumea de până acum, au ieşit la iveală cu strălucire în scurtul interval de timp, de când şi-au dat tributul de sânge, cu egală bravură, acoperindu-se de glorie, regimentele româneşti ale Regelui Mihai I, luptând

cot la cot cu trupele neînvinse ale marelui Reich german, împărțind împreună laurii victoriilor comune.

România a fost până acum o țară rău înțeleasă, chiar și de către cârmuitorii săi, cari au dus-o la marginea prăpastiei. Și vina o poartă în primul rând toți acei fii de țărani, cari părăsindu-și căminul părintesc, plecând dela țară la orașe, s'au înstrăinat de neamul lor, mulți dintre ei uitându-și de îndatoririle familiare, de legăturile lor cu locul natal, unde sunt păstrate amintirile copilăriei.

Vremurile aspre de acum ne poruncesc, să ne reîntoarcem cu pocăință din drumul rătăcirilor, la altarele vechilor biserici, la vetrele satelor, unde să refacem legătura cu pământul strămoșesc, muncit de părinții, bunicii și rudele noastre, de care ne-am răcit, trăind izolați în lumea orașelor, unde sufletul ni l-am schimbat prin moravuri ușoare, aduse de moda unei pseudo-civilizații.

Temeiurile sănătoase pentru o nouă așezare a Statului român le găsim cu prisosință la țară, în lumea harnicilor muncitori ai ogoarelor. Aci, în gospodăria satelor, stă tot secretul puterii de viață a neamului nostru.

Satul formează temelia țării.

S'a făcut dovada, că chiar și națiuni mari, cum e cea germană, nu-și pot considera viitorul pe deplin asigurat, fără o regenerare a populației rurale, fără a-și întări temelia existenții, pe care o formează țărănimea. S'a observat anume, că în Reichul german populația satelor s'a subțiat peste măsură, prin atragerea ei către profesiunile orășenești, încât marele rezervoriu de viață al națiunii germane, țărănimea, a început să scadă simțitor.

Astfel se explică, în bună parte, de ce au fost chemați acasă, în Germania, coloniștii nemți din Bucovina, Basarabia și Dobrogea, cari împreună cu alți coloniști, rechemați din țările baltice și din alte părți ale Europei, să vină și să sporească populația sătească rărită din cuprinsul mărit al Reichului.

A început așadar refacerea unei mari puteri mondiale dela temelia părăsită a satelor, prin întinse așezări de colonii interioare, cu elemente destinate să rămână la țară, să sporiască numărul plugarilor, singura populație stabilă, permanentă, pe care se sprijină puterea de producție a neamului.

Reconstrucția Statului fiind la ordinea zilei și 'n țara noastră, va trebui să înceapă și la noi tot dela temelie, adică dela sate, dela țăranii cultivatori ai pământului. Numai că România n'are nevoie să

aducă țărani plugari din alte părți, de oare-ce se află în situația norocoasă, de a avea rezervoriul de populație sătească încă plin, însă de a cărui forță generatoare pentru neamul românesc nimeni nu s'a îngrijit, conducătorii țării lăsând această comoară neprețuită în completă părăsire.

Și ceeace este mai trist, chiar și mulți din fiii satelor, odată ce s'au deslipit de părinții lor țărani, urmând la învățătură în orașe, s'au înstrăinat de ai lor, de cei rămași la plug, iar unii și-au renegat până și originea lor țărănească. Ori, această înstreinare a orășenilor de obârșia lor sătească a slăbit foarte mult închegarea neamului nostru, puterea lui de rezistență în lupta de afirmare pe terenul economic, social și politic.

Trebue să se știe, că în țara noastră cei mai mulți orășeni români își au locul nașterii la sate, unde și-au petrecut anii copilăriei, încât își mai păstrează vie amintirea vieții lor pe urma plugului și a brazdelor muncite de părinții lor. Acești orășeni de origine sătească, chiar dacă vremelnic s'au înstreinat de viața plugarilor, ei totuși pot reveni la vatra părinților, nu spre a lua parte la munca câmpului; ci să revadă și să simtă, din nemijlocită apropiere, vigoarea plugarilor, să-și înfrățească cu semănătorii ogoarelor gândurile bune, să ajute, dacă mijloacele le permit, la noua așezare gospodărească rurală, ca să sporiască rodul pământului, din al cărui belșug se împărtășesc locuitorii orașelor.

Legătura aceasta firească dintre sate și orașe ar forma chiagul sufletesc al neamului nostru de țărani, pe umerii căruia trebue clădit viitorul falnic al României. Este imperios necesar să fie întărită această temelie a țării, căci prea multă amăgire și amărăciune s'a revărsat până acum din sbuciumul politic al orașelor asupra satelor noastre, ca plugarii să nu fi simțit rodul muncii lor otrăvit.

Numai fiii satelor, reveniți acasă din vâltoarea deșertăciunilor orășenești, chiar și numai pentru a întreține legăturile firești, pot ajuta, după puterile lor, opera de progres a satului, în care mulți dintre ei au petrecut anii copilăriei, ascultând din leagăn freamătul codrilor și murmurul apelor, chemarea pământului strămoșesc; numai ei pot lega firul tradițiilor din vremurile voivodale, de mărire, când românul era mândru de țara lui, de neamul lui.

Să se înceapă dară, cu un cias mai devreme, reconstrucția Statului român dela temelie, pe umerii vânjoși ai țăranilor bătuți de toate vânturile, deprinși cu lipsurile și necazurile. Sătenii să devină conștienți de drepturile lor; cei mai vrednici din mijlocul lor să stea în fruntea comunității sătești, ei să-și aleagă primarul, care în multe locuri mai poartă și astăzi numele de „jude", iar consilierii pe acela de „jurați".

Să se păstreze ordinea juridică a satelor, moştenită peste veacuri dela legionarii Romei.

Comunităţile săteşti

Toţi cei născuţi în acelaş sat, fie că au rămas plugari, fie că s'au aşezat prin târguri şi oraşe, îndeplinind servicii publice sau particulare, ori devenind negustori sau meşteşugari, liber profesionişti etc., pot face parte din comunitatea sătească a locului de naştere, supunându-se unor statute tip, ce pot fi alcătuite de organele conducătoare ale Statului.

Comunitatea sătească va fi celula de viaţă a întregii comunităţi organice a Statului, cuprinzând oraşele ca aşezări economice şi administrative, de ordin politic, social şi cultural, în aşa fel, ca acestea să reprezinte în primul rând interesele comunităţilor săteşti, de unde îşi trag originea locuitorii orăşeni. In cazul, când unii orăşeni n'au nici o legătură de sânge, prin moştenire dela părinţi, moşi şi strămoşi, cu viaţa satelor. ei nu pot face parte din nici-o comunitate sătească, şi ca atare ei nu se pot încadra nici în funcţiunile organice ale vieţii noastre de stat, considerându-se streini de neamul românesc.

Vor putea face parte din comunităţile săteşti proprietarii român, de moşii, expropriate în folosul ţăranilor, cari, deşi sunt stabiliţi la oraşe îşi mai păstrează legăturile cu ţăranii, chiar dacă aceşti moşieri nu s'au născut la sate şi nici părinţii lor, dar au trăit în armonie cu sătenii. Căci, dacă au fost în trecut moşieri, cari au stors averi, exploatând fără cruţare munca şi lipsurile ţăranilor, ei n'au putut fi români de sânge. Adevăraţii moşieri români erau omenoşi şi se purtau părinteşte cu ţăranii, ajutându-i şi dându-le sfaturi în treburile gospodăreşti. Cea mai mare nenorocire pentru viaţa plugarilor a fost clasa socială arendăşească, formată în majoritate de venetici străini, adevărate lipitori ale satelor.

Ţăranul român e stăpân astăzi pe cea mai mare întindere de pământ cultivabil al ţării. Pentru a-i spori productivitatea şi rentabilitatea îi lipsesc însă ţăranului nostru multe, lipsuri ce se pot împlini prin organizarea comunităţilor săteşti, cu ajutorul elementelor orăşeneşti, originare dela ţară. El n'are încă vite îngrijite, şi nici uneltele trebuincioase într'o gospodărie model. Din situaţia aceasta de inferioritate faţă de fostul proprietar de moşie nu-l poate ridica decât instituţia cooperaţiei, cu sprijinul tehnic al organelor Ministerului de agricultură.

Sprijinul moral şi material pentru ridicarea economică a ţăranilor îl pot oferi totuşi orăşenii, originari dela sate, membri ai comunităţilor săteşti. Ei sunt chemaţi să contribue cu toată priceperea şi experienţa

lor şi cu toate mijloacele lor, la noua aşezare naţională a gospodăriei noastre rurale.

Vor trebui creiate bănci populare de credit şi economie judeţene, cu participarea financiară a comunităţilor săteşti, având de scop: procurarea de seminţe, vite de prăsilă şi unelte, precum şi promovarea industriilor ţărăneşti, prin înfiinţare de lăptării, crescătorii de vite, de păsări, de albine şi gândaci de mătase. Imprumuturi fără dobânzi să nu se acorde decât membrilor meritoşi ai comunităţilor săteşti, recomandaţi ca buni gospodari şi propuşi pentru premii de organele de control, îndrumare şi supraveghere ale Ministerului Agriculturii.

Pe lângă fie-care comunitate sătească pot lua fiinţă magazine de păstrare şi vânzare a produselor agricole, precum şi a diferitelor articole de industrie casnică, înlocuindu-se intermediarii târgoveţi, cari urcă exagerat preţurile, speculând munca sătenilor. Prin mijlocirea acestor magazine ţăranii îşi pot procura dela oraşe mărfurile necesare gospodăriei lor.

Rezerva de primenire şi sporire a neamului nostru, fiind asigurată printr'un mare spor de natalitate la sate în raport cu decesele, putem privi cu încredere viitorul ţării, însă numai dacă acest spor se va menţine, combătându-se mai ales mortalitatea copiilor mici, şi purtându-se mai mult ca până acum grije de sănătatea poporului dela ţară.

Neamul nostru nefiind prea numeros, pentru ca el să poată renunţa la vre-un suflet românesc, el va trebui să primească în comunitatea organică a satului şi a statului pe toţi Românii de sânge, chiar dacă s'au născut în afară de hotarele ţării.

Românul, oriunde s'ar naşte, este originar, prin părinţii, moşii şi strămoşii săi, dela sate, unde au fost proprietari, plugari sau păstori. De aceea orice Român este dator să-şi caute origina sa printre generaţiile trecutului. In felul acesta noţiunea satului se lărgeşte considerabil, prin readucerea la vatra lor a elementelor ţărăneşti risipite prin târguri, şi oraşe, încât satul devine de fapt, iar nu figurativ, temelia solidă a ţării.

Alte comunităţi, pe temeiul locurilor natale, în afară de cele săteşti, nu se pot organiza cu viaţă durabilă. Oraşele nu prezintă o stabilitate a locuitorilor, ele adăpostind mai mult o populaţie flotantă, cu domicilii provizorii. Ele oferă aspectul unor cetăţeni pregătiţi incontinuu de plecare. De aceea oraşul ca loc natal are prea puţină însemnătate, cetăţenii având prea slabe legături între dânşii, abia cunoscându-se unii cu alţii, deosebindu-se nu numai prin ocupaţiunile lor, dar şi prin felul lor de viaţă, având mentalităţi diferite, bazate pe tradiţii şi obiceiuri disparate.

Arborele genealogic. Legăturile de familie. Satul natal.

Prin încadrarea tuturor Românilor în comunităţi săteşti nu trebue să se înţeleagă greşit, că orăşenii originari dela ţară trebue să se mute cu domiciliul la sate. Ei îşi păstrează locurile lor la oraşe, ca negustori, meseriaşi, funcţionari sau alţi profesionişti.

Calitatea de membri ai unei comunităţi săteşti le oferă orăşenilor însă dovada incontestabilă a legăturii strânse, ce-o au cu viaţa poporului muncitor dela ţară. Orăşeanul trebue să fie mândru de originea sa etnică românească, stabilită pe baza înrudirii sale cu sătenii, chiar dacă nu s'a născut în satul părinţilor săi.

De aceea fiecare membru al unei comunităţi săteşti va avea o grijă deosebită să-şi strângă datele şi documentele familiare pentru alcătuirea arborelui genealogic, al familiei, urmându-şi filiaţiunea până la câteva generaţii în urmă, pentru a-şi stabili drepturile de vechime în sânul comunităţii săteşti.

Sunt familii, a căror vechime se pierde în negura vremurilor, documentele istorice pomenind nume, cari sunt purtate de unele familii din zilele noastre. Membrii acestor familii trebue să fi fost foarte numeroşi Ei s'au risipit dela căminul părintesc, încât au ajuns să nu mai ştie nimic unii de alţii, înstrăinându-se. Prin întocmirea arborelui genealogic al familiilor se păstrează legăturile dintre vlăstarele deslipite şi sădite în alte localităţi, unde prin noui legături familiare se pot uita cele de mai 'nainte, ştergându-se din amintirea descendenţilor.

In chipul acesta se pot revendica, chiar şi membri desnaţionalizaţi, cari azi aparţin, în aparenţă altor neamuri.

Imi amintesc de o ştire interesantă, ce am citit-o acum câţi-va ani într'o gazetă din Banat, privitoare la genealogia unei familii şvăbeşti. Se spunea în acea gazetă că un şvab din Timiş-Torontal, dintr'un sat, a primit într'o zi un pachet dela poştă, în care era colecţia unei reviste, destinată membrilor şi descendenţilor unei familii foarte numeroase germane, din care făcea parte şi acest ţăran bănăţean. Publicaţia era trimisă gratuit şi conţinea tot felul de informaţiuni asupra membrilor acestei familii, arătându-se cum unii au ajuns în posturi însemnate în viaţa Statului german: înalţi funcţionari, ofiţeri, generali, ambasadori şi miniştri. Cei mai mulţi se găseau risipiţi prin diferite oraşe ale Germaniei, ca negustori, meseriaşi, liber profesionişti, iar unii erau plecaţi în alte ţări, stabilindu-se ca agricultori la sate, cum a fost cazul şvabului nostru din Banat.

Este uşor de înţeles, câtă osteneală şi-a dat editorul revistei pentru aflarea odraslelor număroşilor membri ai acestei familii, reprezintând

diverse categorii sociale şi contribuind fiecare prin muncă conştiincioasă la înălţarea Naţiunii germane. Bucuria şvabului din Banat a fost foarte mare, văzându-se trecut printre membrii unei familii atât de ilustre, de care se înstrăinase, iar acum simţindu-se înrudit cu atâţia bărbaţi de seamă ai ţării sale de origine.

Minunatul popor german este pătruns de un spirit organizator fără asemănare. Şi nu este fără temeiu vorba, că ori unde se întâlnesc trei germani prin ţări străine, ei formează o societate de cântări şi de sport, preamărindu-şi patria mai presus de toate. Firește, solidaritatea aceasta naţională a Germanilor este fructul unei munci îndelungate şi neobosite a pedagogilor, cari au ştiut să facă educaţia poporului german.

Au fost, pe vremea lui Spiru Haret, şi cred că mai există şi acum, din acea epocă, în ţara noastră exemplare din pleiada de dascăli meritoşi cari şi-au făcut din cariera lor un apostolat pentru luminarea şi instruirea poporului român, sădind dragostea de neam în sufletul elevilor. Ca dovadă despre aceasta găsesc nimerit să reproduc dintr'un articol, publicat în ziarul „Curentul" de acum doisprezece ani, următoarele rânduri ale unui mare scriitor român cu privire la sărbătorirea activităţii unui bătrân învăţător dintr'un sat al jud. Muscel:

„Acolo, la Măţău, s'au adunat toţi cărturarii împrăştiaţi în ţară, dar porniţi când-va de pe băncile modestei şcoli dintr'un singur sat. Erau numeroşi, cum nu-şi închipue cineva, şi mulţi dintre dânşii ajunşi la mari rosturi în cele mai diverse îndeletniciri, cum iarăş s'a văzut cu uimire. Nu se putea o sărbătoare mai semnificativă şi ne surprinde, că dela ea a lipsit ministrul şcoalelor, care s'ar fi aflat acolo mai la locul său decât ori-unde.

Avea prilej să descifreze atât de citeaţa semnificaţie a unei asemenea adunări, să dovedească din elocvenţa faptelor cât de nesecătuit şi viu rezervoriu de energii naţionale poate fi un singur sat, şi ar fi avut prilej să cinstească, aşa cum se cuvine, un bătrân dascăl de ţară, prin a cărui tragere de inimă atâţia foşti elevi au trecut dincolo de orizontul mărginit al comunei natale".

Autorul articolului continuă mai departe astfel:

„Să vă povestesc însă sărbătoarea aşa, cum a decurs, ca să-i cuprindeţi mai bine tâlcul".

„Serviciul divin a fost oficiat de toţi preoţii originari din acest sat. Răspunsurile liturgice au fost date de toţi învăţătorii şi învăţătoarele, porniţi de aci. S'a oficiat parastas pentru cărturari, militari, magistraţi, preoţi, învăţători şi studenţi, tot de aci ridicaţi, dar răpuşi pe drum, unii la datoria ostăşească, colonei, căpitani şi ofiţeri căzuţi în fruntea unităţilor, alţii la datorile lor de civili, care însemna o altfel de mo-

bilizare, alţii, în anii studenţeşti, tinereţi secerate crud, înainte de a-şi fi dat întreaga măsură a puterilor.

„E suficient numai acest pomelnic al morţilor, pentru a pune în mândră lumină numele unui biet sat de munte.

„Dar n'a fost numai atât. La această sărbătoare au fost aproape toţi foştii elevi ai unui singur învăţător şi aceştia astăzi sunt: trei medici, şase profesori secundari, patru magistraţi, şapte ofiţeri, un medic veterinar, trei avocaţi, unsprezece preoţi, treizeci şi şase învăţători, doi funcţionari superiori în ministerul de finanţe, în afară de elevii şi elevele, de studenţii şi studentele, acum în curs de ascensiune socială, prin singura putere a cărţii. Dintre cei de mai sus, unii sunt generali, alţii au fost şi sunt secretari generali de minister, primari de oraş, parlamentari, prefecţi; — în ori-ce îndeletnicire n'au rămas printre cei de pe urmă, şi din ori-ce ungher al ţării s'au aflat, au sosit să-şi sărbătorească satul, şcoala lor de sat şi bătrânul învăţător, Ion Vişoianu, care, la 75 ani, şi-a văzut, prin această izbândă, răsplătită o muncă vrednică de un cuminte roman pentru toate bibliotecile şcolilor normale".

Aşa a decurs sărbătoarea. Tâlcul nu e departe.

Fiii unui sat sunt atâţia, — şi pot ajunge atât de departe, printr'o singură minune, *şcoala*, şi un singur făcător de minuni, *învăţătorul*.

Ce aş mai putea adăuga?

Este sub ochi o verificare, într'adevăr strălucită şi într'adevăr emoţionantă, a tot ce susţinem în scrisul nostru de ani şi de ani.

Satul e marea şi sănătoasa rezervă a ţării. De acolo se recrutează puterile proaspete pentru toate îndeletnicirile şi toate cadrele sociale.

Prin libera ascensiune a acestor valori, înălţate prin ceeace a fost numit când-va *„fenomenul de capilaritate socială"*, se explică tot caracterul democrat al structurii noastre sociale, democraţia reală de fapt, nu verbală, nu doctrinală, ca de pildă în aparent democrata Franţă, unde împotriva tuturor revoluţiilor, reacţionarismul poporului subsistă, şi unde un fecior de ţăran, ori unde ajunge, oricât de sus sau oricât de departe, e acceptat de societate numai cu *„stigmatul"* originei sale ţărăneşti".

* * *

Să ne închipuim acum constituită, după cum am propus mai înainte, comunitatea sătească a localităţii amintite, ascunsă prin munţii Muscelului, strângând din nou, însă nu ocazional, ci definitiv, la sânul ei pe toţi fiii risipiţi ai satului Măţău, luând fiinţă această comunitate în mod obligatoriu, ca fiind una din miile şi zecile de mii de celule de

viaţă ale noului nostru organism de Stat, îndeplinind funcţiuni de temelie, durabile: culturale, sociale, economice şi politice, bucurându-se comunitatea de sprijinul larg, nelimitat, efectiv, moral şi material, al tuturor autorităţilor publice.

Ce perspectivă frumoasă de muncă pentru toţi, şi de înălţare sufletească ni se deschide de-odată înaintea ochilor noştri, treziţi din adormire!

Întrezărim de pe acum ridicarea neamului nostru românesc pe culmile nebănuite de mărire şi de progres, ajungând în fruntea popoarelor civilizate, întrecându-se toţi fiii României în a-şi face datoria de membri conştienţi şi devotaţi ai comunităţilor săteşti.

Satele româneşti văzute de străini.

Înfrăţirea de arme aduce în mod firesc apropierea şi înfrăţirea popoarelor. Neamul românesc trebue să se mândrească cu prietenia naţiunii germane, prietenie adânc simţită, pecetluită cu sânge neprecupeţit pe câmpurile de luptă contra barbariei asiatice, a bolşevismului anarchic şi distrugător de ori-ce urmă a civilizaţiei europene.

Poporul german a început să ne cunoască şi să ne aprecieze valoarea în mijlocul focului năprasnic al celui mai crâncen război, care a bântuit vre-odată omenirea. Ţara noastră este cercetată de marii noştri prieteni în vremuri de restrişte şi studiată în adâncime, nu la suprafaţă, de elemente distinse ale naţiunilor amice, de oameni de ştiinţă, de literaţi, artişti şi sociologi, cari nu se lasă amăgiţi de falşe înfăţişări şi făţarnice interpretări ale vrăşmaşilor asupra stărilor de lucruri, ce privesc viitorul neamului românesc.

Ei descoperă la tot pasul comorile nebănuit de preţioase, ce zac ascunse în modestele aşezări ale satelor româneşti, comori necunoscute şi neexploatate, aşteptând momentele prielnice, ce par a fi sosit, pentru a fi puse în adevărata lor valoare. De aceea găsesc, că este important să reproduc aci ca document al vremurilor de astăzi, de mari prefaceri în viaţa noastră de Stat, următoarele constatări elogioase la adresa ţăranilor români, publicate în No. 32 940 al revistei „Das Reich" de către eminentul şi talentatul scriitor german, contele Anton Kuyphausen, sub titlul:

„România nu este Bucureşti".

— Ţară de plugari a fericitelor idile —

„Am petrecut o noapte la ţară; ne-am sculat înainte de a se crepa de ziuă şi am pornit fără ţintă pe drumul cu gropi al satului, spre cărarea cu podeţul de scânduri, deărăpănat, şi am reuşit să apucăm celalt ţărm, de unde am urcat dealul. Acolo am sezut şi am aşteptat

să se facă ziuă, pe când o cioară vineție zbură peste capul nostru, iar ceața dimineții se așternu ca un lințoliu pe luncă. Numai ici colo vedeam salcâmii și sălciile eșind la iveală, îngrădind curțile. După ce soarele a răsărit, satul stătea deșteptat dedesuptul nostru. De vreme copiii erau pe drum și o caravană de căruțe țărănești se adunase, spre a pleca la oraș.

„Sgomotul de oameni, vite și unelte, străbătea până sus la noi, nu ca urlet supărător, ci ca o rumoare tăinuită într'o casă plină de voioșie din noaptea Crăciunului. Intreaga vale și satul însuși erau învălite într'un verde umplut de sevă. Valea se înfățișa ca o cămară încărcată de belșugul vieții, ce n'a fost ferecată de cătușele vremii, nici orânduită de un spirit rațional, părând a nu fi fost de nimeni gospodărită, ca o pădure din timpuri străvechi, care se întregește, reînoindu-se mereu prin revărsarea de miliarde a semințelor sale, în ciuda ghețurilor iernii și arșiței din vară.

„Râul la picioarele noastre nu e acum decât o apă mică, ce ajunge până la jumătatea pulpei fetiței, care mână două vaci prin vadul apei. Câteva sute de metri mai departe în sus însă, unde sălciile se îndesesc și unde țăroncile se duc în timpul amiezii, să se odihnească, la umbră, unde ele se scaldă săltând de bucurie și petrecând în răcoarea înviorătoare, apa e adâncă mai mult de un metru. Râul duce cu el în cursul lui departe, porțiuni de pământ din ambele țărmuri, și, unde își încetinește scurgerea, le depozitează pe fund, până ce albia se ridică aproape de nivelul văii. Din cauza aceasta inundațiile sunt la ordinea zilei, de oare-ce nimeni nu s'a gândit vre-odată să îndrepte cursul râului, întocmindu-i albia, precum pe nimeni nu l-a neliniștit, dacă satul, din pricina inundației, a rămas izolat de lume pentru o zi sau două.

„Ajunsesem în sat într'o Duminecă, când tineretul juca hora și cânta; doi țigănuși trăgeau din vioară, și, dupăce s'a produs buna dispoziție, băteau și bătrânii din picioare. Am aflat în curând cine juca mai bine, care din fete era frumusețea satului și care țărancă purta bluza cu cele mai frumoase brodării.

„Blândețea sufletească – acesta este atributul cel mai potrivit pentru caracterizarea țăranului român, nu, pentru că n'ar exista poate și indivizi brutali, – însă nouă, cari venim din regiuni mai aspre, el ne apare îngăduitor și de o voioșie prietenoasă, ce ne produce nouă înșine bună dispoziție.

„Această adevărată Românie va fi odată descoperită de artiștii germani, ca un sanatoriu al muzei și contemplării. Ei ar trebui să-și lase aci, un an sau doi, toată graba la o parte, și să-și desăvârșească o operă, de care la urmă să spună: mai bine decât așa nu se poate.

„Extraordinară este prăpastia între București cu viața sa grăbită, cu clădirile înalte și țara întinsă a plugarilor. Țăranul nu știe nimic de aceste întreprinderi, și când vine în oraș, el se poartă ca un om pierdut și e supus față de oricine, care poartă o uniformă sau haine călcate la dungă. I se pare observatorului ca și când îmbrăcămintea ar avea o taină misterioasă de vrăjitorie, ce transformă același neam de oameni în două tipuri cu totul diferite, căci de sigur din toți, câți trăesc în București, cel puțin jumătate sunt originari dela țară.

„Extraordinară nu este desarmonia, ce se produce acolo, unde se întâlnesc popoare și culturi, ci țara plugarilor, ce trebue căutată de artist acolo, unde și-a creiat tipare rotunzite, vechi de secole, ce nicăeri nu se pot găsi într'o formă atât de plăcută. Viața închisă în sine a țăranului român a făcut astfel, ca lumea agitată să știe câte ceva despre producția petrolului, porumbului și grâului și asupra problemelor de graniță, ba chiar ca fiecare vânător din Europa să cunoască istorioara despre cerbul și ursul carpatic și ca fiecare gurmand să aprecieze caviarul românesc, dar ca aproape nimeni până acum să afle ceva despre România satelor liniștite".

Acestea sunt constatări și aprecieri sincere și binevoitoare asupra țării noastre, cari nu pot să ne supere, ci mai de grabă să ne deschidă ochii. Ele trebue luate în considerare, examinate cu grijă, spre a putea trage din ele învățăminte folositoare. Sub o formă atrăgătoare, putem spune poetică, sunt indicate scăderile, adică incultura, primitivitatea de-o ingerească inocență a poporului nostru dela țară, zugrăvite magistral, de dragul peisagiului sălbatic, virgin, al așezării satului în mijlocul naturii, singura stăpână pe soarta omului, neputincios de a-i modela capriciile și asperitățile.

Vedem drumul cu gropi al satului, podețul dărăpănat de peste râu, pe care sătenii se încumetă totuși să treacă, apucând cărarea, ce duce în sus, pe dealuri, de unde se deschid privelișți încântătoare escursio-niștilor, dornici de a fi departe de viața sugrumată a zidurilor din marile orașe, ce li se par niște temniți uriașe în raport cu maiestuoasa libertate a satelor, ocrotite la sânul vrăjit al naturii. Vedem albia râului, infundată de nisipul rupt de pe țărmuri de șivoaiele apelor, când se topesc zăpezile de pe coastele râpoase ale dealurilor, despoiate acestea de podoaba pădurilor. Și avem ocazie să vedem satul natal al atâtor cărturari înstrăinați la orașe, – izolat de lume din cauza inundațiilor.

Trebue să ne doară în suflet nepăsarea țăranilor, cari s'au obișnuit să privească ca ceva firesc izolarea satului de cealaltă lume, până se scurg dela sine apele revărsate. Dar să ne mărginim aci, deocamdată. Atât, și e suficient pentru oamenii de bine dintr'o comunitate sătească.

ca ei să se strângă la sfat, să chibzuiască asupra unui program realizabil de lucrări necesare obștei locuitorilor și chiar regiunii, cu alte cuvinte țării întregi, exercitând o pilduitoare activitate de folos general, la care operă de îmbunătățiri locale nu va putea lipsi ajutorul technic și de conducere al autorităților Statului.

N. Istrate

Moartea Săracilor

– Ch. Baudelaire –

Pe noi, vai! numai Moartea ne face să trăim,
Căci ea e scopul vieții și singura speranță
Ce, zilnic, ca un balsam, ne'ncântă și ne fură,
Și veșnic ne îndeamnă să mergem înainte;

Prin ploaie și furtună, prin viscole cumplite,
E singura lumină în zarea 'ntunecată;
E scumpa noastră casă înscrisă'n cartea vieții,
Ce pururi ne așteaptă cu masa pregătită;

E Ingerul ce ține în mâna fermecată
Și somnul ca și harul de vise minunate;
E patul nostru veșnic mângâietor și dulce;

E gloria divină ca grânarul mistic;
E-adverea noastră 'ntreagă și patria străveche,
Și poarta care duce spre zări necunoscute!

Al. T. Stamatiad

Pe culmile istoriei...

Motto: *„Pe când destinele noastre ne obliga ca să trăim ca creștini și ca popor la nivelul care implică a doua naștere, cea mai mare parte din conducătorii țării, până la venirea la cârmă a mareșalului Ion Antonescu, își confundau viața cu agitațiile sterpe pentru vanități și parvenire. Tot ce făceau, făceau în mod empiric, conduși de subconștientul comun al rasei, de mostenirea atavică pe care o purtau în sânge, orideunde ar fi venit pe plaiurile acestea, pe când întreaga lor existență se rezuma în mercantilism, nepotism, în parazitismul și corupția de import".*

Ion Colfescu-Delaturda

Pe culmile istoriei, dârz, soldatul român veghează o țară de legendă. Biruitor...

Din hățiș de ani, din adâncurile sufletului neamului acesta răstignit pe toate crucile istoriei se ridică – tumultuos – **omul României noui.** Aspru. Neînfricat. Hotărât. Demn. Așa apare – sub unghiu etern – făuritorul de minuni, soldatul român. Sub glie în Nistria, erou necunoscut, ori erou așteptat undeva acasă, – soldatul român e permanent în misiune, divers înțeleasă după atributul pe care-l îndeplinește.

Când d. Ion Colfescu-Delaturda determina teritorialicește o Românie care să se întocmească pe baze etnice – se gândea, desigur, la soldat. Pe el nu l-au schimbat oamenii și nici întâmplările. Patriot prin geneză, este țăranul-soldat. Hotărât și demn, el nu se revoltă și nici nu strigă pe la răspântii. Tace. Ascultă. Când însă chemarea cuiva e chemarea sângelui, chemarea pământului și chemarea neamului – părăsește ogorul și pleacă – cu credință, să-și facă datoria. Nu șovăieste. Mai presus de interes, mai presus de viață și beneficiul realizat prin aceasta, el se călăuzește în acțiune prin **instinctul de conservare al națiunii.**

De două mii de ani, așa-l cunoaște istoria. Azi însă, răsturnând valori negativiste și împroșcând cu plumbi de lumină besnele credinții comuniste, soldatul român apare pe crestele veacului. Disprețuind amănuntele luxuriante și cuvintele, – se aud din depărtări de ani, cadențe de bocanc biruitor. Tangențializând extremele sensului de viață fluturate

de teoreticienii veacului XX, țăranul român – mediant de obiceiu – dă lecții de bună credință și adevăr.

Când cu ocazia schimbării de viață din 1940 ne-am revizuit expresiile de viață și ne-am reluat firul unei trăiri superioare, moștenite, am lepădat tot ceeace era străin. Acum putem taxa actul comis în lunie 1941 ca autentic. Se va afirma că – deplin conștienți – am plecat să salvăm crucea și să ne reluăm plaiurile cotropite, alături de viteaza armată germană. Iată semnificația crucialei noastre în cleștări cu monstrul sovietic. Biruim. E o generalizare care nu ne surprinde, care nu ne bucură, care nu ne liniștește. Noi mergem prin lumină... și vom birui. Pentrucă nu există și nu va putea dăinui un dictat al câtorva domni – neconcordant cu realitățile. Tratatele, în fața puterii de viață a unui neam, cad. Cu ele, o lume.

Soldatul român calcă apăsat **pe culmile istoriei...**

Petre A. Butucea

Fatalitatea sângelui

Astăzi ideea de rasă a devenit curentă. E un bun comun din care căutăm să tragem toți foloase. Moralul, spiritualul, a eșit și el la suprafață. A devenit și el un bun comun. Astăzi s'a ajuns a se înțelege în de comun că nu numai instrucție trebue să-i dăm copilului, ci că mai presus de toate trebue să-i dăm educație, adică să ne îngrijim în primul rând, nu de inteligența lui, ci de moralul lui, de spiritualitatea care-l animează, de fondul lui sufletesc, de puritatea sângelui lui. Atât de mult a pătruns această idee, încât până și celebrul minister al *„Instrucției Publice"* a devenit ministerul *„Educației Naționale"* și chiar al *„Culturei Naționale"*.

Educația, cultura, sângele care zvâcnește în artere astăzi merg împreună. Marile revoluțiuni, *fascistă, național-socialistă. falangistă, cât și a noastră sub semnul Mareșalului* ne-au pus în posesia acestui mare adevăr.

Dar nu tot astfel a fost în trecut, în epoca idolatriei inteligenței. Când, în primăvara anului 1916, a apărut lucrarea Directorului nostru *„Viața Morală a Popoarelor și Războiul European"*, în care căuta să demonstreze că spiritul, moralul, moștenirea ancestrală, dinamismul care te animează, sângele, primează, că pentru a cunoaște în mod anticipativ rezultatele războiului trebuea să te referi în primul rând la aceste bunuri ale beligeranților, un fost profesor al lui, mare academician și filozof, l-a ironizat în mod fin, reproducând într'o revistă a sa un pasagiu din carte ce scotea în evidență acest adevăr cu singura mențiune în frunte: *d. Delaturda crede.*

In atmosfera de atunci, era suficient pentru a-i releva naivitatea. Faptul nu e lipsit de adâncă semnificație. El pune în evidență modul cum se făcea pe atunci selecțiunea valorilor, cași directiva generală a politicei de stat.

Nu-și dedea nimenea pe atunci silința ca să pătrundă în suflete, chiar și dacă ar fi avut calitatea de profesor de psihologie, să citească în evenimente, în marea carte a vieții, și să scoată de acolo învățăminte. Dar era un record dacă știeai ce au spus cutare și cutare mare filozof, economist, jurist, etc. după specialitate. Directorul nostru însă, încă de pe băncile școalei, se mulțumea cu marea carte a vieții. Le era recunoscător acelora cari îi deschideau noui perspective, pentru a putea citi și înțelege mai bine această carte, dar nu-și făcea din ei idoli. Și a dovedit că n'a greșit.

Este adevărat că nu a fost înțeles, că a fost toată viața un singuratic. Dar evenimentele l-au răzbunat. A ajuns să trăească epoca, când știința din cer se coboară pe pământ, când naivitatea lui de altădată a devenit realitate palpabilă, când toți aceia cari tronau ca deținători ai marilor directive ale vieții de stat tind a se demonetiza, când idolii se prăbușesc, când adevărata selecțiune a valorilor își face drum larg, atât în viața internă a statelor, cât și în viața internațională, când spiritualizarea ce preconiza cu ultima energie, încă depe băncile universității, devine doctrină de stat.

Dar dacă nu a fost înțeles atunci de corifeii cărții, aceasta nu însemnează că nu a pătruns în opinia publică. Știința și cartea dela suprafață erau una și sufletul neamului era alta. Neamul palpita prin el însuș, prin resorturile lui intime, prin moștenirea lui ancestrală, prin sângele lui propriu.

Dacă cărturarii au trecut pe lângă cartea lui de primă afirmare publicistică ca pe lângă un fapt divers, în tinerimea entuziastă de atunci a produs roade. Și nici cei în vârstă nu au fost imuni. Adevărul se simțea și palpita prin el însuș.

Cartea amintită, menită să animeze și să înarmeze, își făcea drum larg în anime. Nu-i deci de mirare că acel care a fost mai adânc impresionat de conținutul ei, nu a fost un cărturar de bibliotecă, ci un om care trăia în realități, un militar de carieră. Răposatul general Crăiniceanu, om de mare prestigiu pe acea vreme, ocupându-se de lucrare, a popularizat-o atât în lumea civilă, cât și în cea militară.

Cu simțul său practic a prins adevărul din vânt. În *„Universul"* Nr. 195 din 16/29 Iulie 1916 scrie cu litere mari un articol de două coloane intitulat semnificativ: *„Fatalitatea Sângelui"*. Armata e cea dintâi chemată ca să nu se conducă de vorbe, ci de fapte, de realități, nu de ficțiuni. De aceea a trebuit să fie un militar care să pue în evidență, cu tot entuziasmul, sensul adânc al acestei lucrări de tinerețe, să judece, așa cum trebue să se judeze, cu propriul său sânge, nu cu „picioroangele" streine, luate din cărți, cu cari cărturarii timpului se târau în mod penibil prin viață".

Reproducem, fără alte comentarii, în partea lui de actualitate, acest articol:

Fatalitatea Sângelui *de Generalul Crăiniceanu.*

„Înțeleg prin fatalitatea sângelui sau a sufletului legea inexorabilă și eternă a păstrării calității lui, așa precum a pornit dela izvor. Aceasta este, cred, ideea care reese din cartea intitulată **„Viața morală a popoarelor și războiul european".** Studiul este remarcabil și se datorește unui adevărat cugetător și scriitor român, d. Delaturda.

„Sufletul, cultura și civilizațiunea latină trăește și astăzi, - zice autorul - în popoarele romanice. In popoarele neolatine de azi trăește poporul roman de atunci. Ceice au fost sunt în ceice sunt, iar ceice sunt vor fi în ceice vor fi. Asupra acestora vor trece în întregime calitățile și defectele celor de azi. Civilizațiunea nu aparține unei generațiuni și nici unei serii de generațiuni, ci este a tuturor generațiunilor unui popor sau rasă.

„Sufletul original nu se schimbă. Când se crede că a fost distrus, și s'a stins, aceasta este numai o eclipsă, un accident trecător: o aparență care înșală mintea noastră. Unul din păcatele fundamentale ale minții omenești este acela de a lua aparențele drept realitate. In noaptea lungă a evului mediu, care a urmat după invaziunea barbarilor, civilizațiunea antică

romană s'a păstrat în cenușa ei, - și civilizațiunea de azi nu este alta nouă, ci este reînvierea civilizațiunei de atunci. Trecutul trăește în prezent, prezentul va trăi în vitor, - cel puțin în fond.

„Astfel, civilizațiunea de azi aparține latinilor. Ei au depozitul sacru; ei, tradițiile; ei, tezaurul culturei și al artei moștenite dela strămoși... Popoarele latine sunt sorii dela cari pornesc în lume lumina și democrația. A le atinge e un sacrilej...

„E foarte instructivă și interesantă lecțiunea istorică și filozofică a d-lui Delaturda. Ea se impune atențiunei tuturor, cari voesc să mediteze și să tragă din învățămintele trecutului realitățile prezentului și probalitățile viitorului..."

15 Iulie 1916 **„România Eroică"**

Priviri retrospective asupra fraternității italo-române

O strălucită activitate a unei romănce la Roma

Cazul Doamnei Elena Bacaloglu

Cu cât trece timpul și cu cât intrăm mai adânc în miezul evenimentelor contimporane, cu atât mai mult ne convingem de dreptatea pe care au avut-o aceia cari au avut putința de a vedea realitatea și de a lucra pe teren pentru adevăratele destine ale neamului nostru.

Cu cât trece vremea, ne dăm sema că destinele omenirei se împletesc cu destinele noastre proprii, că aceste destine sunt în mâinile marelui popor german și ale popoarelor mediteraneene în frunte cu Roma eternă, a acestor popoare cari au închegat altădată marele Imperiu Roman și din cari facem parte integrantă, trup și suflet.

Mă ocup de cazul D-nei Elena Bacaloglu. A ajuns în Italia în 1908. S'a stabilit întâi la Neapole. Cu talentul ei deosebit și cu energia fără pereche cu care este înzestrată, a reușit repede să cucerească păturile conducătoare literare. Aici a colaborat la principalele ziare și reviste. Apreciată fiind de cercurile locale proeminente, în cari străluceau celebrii scriitori: Matilde Serao, Salvatore di Giacomo, Benedetto Croce, Scarfoglio, etc., a fost sfătuită să rămâie

în Italia și să se stabilească la Roma, într'un orizont mai larg, din care putea să folosească cu atât mai mult artei și țării sale

In acest nou mediu D-na Bacaloglu a realizat o adevărată minune. Dela început a colaborat la cel mai mare jurnal roman «*Giornale d'Italia*, recomandată călduros de distinsele personalități napolitane, Salvatore di Giacomo și Benedetto Croce.

Aici, în capitala lumei romane, a reușit să adune în jurul său exponenții tuturor claselor sociale, dintre cari nu lipseau reprezentanții aristocrației, ai conducătorilor politici, ai marilor publiciști și personalități literare.

După ce s'a manifestat și s'a impus pe teren literar și artistic, prin colaborarea la principalele publicațiuni și prin conferințe de mare răsunet în Italia, fiind în strâns contact cu cercurile înalte și constatând că poporul român era puțin cunoscut, în dragostea pe care o avea pentru țara ei, s'a gândit că, din strălucita situație ce și-a creat, îi poate fi folositoare și a început o întinsă propagandă pentru cunoașterea ei și a idealurilor noastre naționale.

Toată această propagandă nu putea rămâne resfirată și desorganizată. Trebuia să i se dea un punct central. La 1911 profesorul universitar din Roma, Angelo de Gubernatis, celebrul savant și filoromân, care a fost timp de o lună oaspetele reginei Carmen Sylva la Sinaia, și care era în strânsă prietenie cu Vasile Ureche, scrie Reginei României următoarea scrisoare!»

«*Căutam un suflet român capabil să servească de fir conducător între România și Italia.*

«*Acest fir este acum găsit, pentru că D-na Elena Bacaloglu, această femee de elită, această inteligență excepțională, acest spirit original, acest suflet delicat s'a hotărât să-și transpună existența dela Dunăre la Tibru, mesageră a înaltelor idealuri pe cari le urmărim.*

«*A Vă spune că o stimez și o admir ar fi să Vă spun că îndrăznesc să V'o recomand, dacă n'aș fi convins că vorbind cu Carmen Sylva, Domnia Sa va avea darul să deștepte tot interesul Majestății voastre și de a Vă încânta, și dacă n'aș ști că Majestatea Voastră pătrunde secretul tuturor sufletelor intraripate*».

Această scrisoare a fost punctul de introducere la acțiunea împrejurul căreia se cristaliza toată activitetea de până atunci a D-nei Bacaloglu, pe terenul afirmării naționale și culturale Italo-române. In acest scop Contele de Gubernatis și D-na Bacaloglu au iscălit împreună următorul act preliminar de colaborare:

«*Dorința de a strânge legăturile cari unesc Italia cu România și România cu Italia, ne face să ne gândim la posibilitatea de a organiza o muncă de continuitate în vederea unei perfecte înțelegeri între aceste două țări.*

«*Prezența actuală la Roma a unei românce care poartă în ea sufletul țării sale și s'a devotat întreagă gloriei și prosperității națiunei sale, a deșteptat tot zelul prietenului italian al lui Vasile Ureche și însuflețește în el speranța de a fonda o alianță solidă și continuă care să permită românilor să regăsească în Roma cel mai mare cămin al lor și italienilor de a recunoaște în români frați de departe gata să-i urmeze pe drumul civilizației*».

După mai multe manifestări publice în cadrul acestei acțiuni, Contele Angelo de Gubernatis a încetat din viață. Acțiunea aceasta a rămas însă totuși, ca un plan de acțiune pe teren bine determinat.

Aceasta a constituit prima etapă a afirmării D-nei Bacaloglu pe planul politic și național italo-român. Ca o urmare a acestei acțiuni, România și poporul român au fost reprezentate, în această primă etapă, de D-na Bacaloglu, în marile cotidiane: *Giornale d'Italia, Messaggero, Tribuna* etc. și în cea mai mare revistă Italiană, *Nuova Antologia*. Despre această activitate cel mai mare critic italian al timpului, Domenico Oliva, s'a exprimat: «*ești viteză, ești voluntară, crezi, și ai dreptate să crezi, în talentul D-tale care este un mare talent*».

După aceste preliminări, în 1914, puțin timp înainte de declanșarea marelui război, D-na Bacaloglu și-a strâns o parte din materialul de propagandă națională și de directivă politică în cartea *Preuves d'Amour*», tipărită în limbile italiană și franceză și cu o prefață de Elena Văcărescu, din care extragem:

«*Locul pe care Elena Bacaloglu a știut să-l cucerească în Italia și mai ales la Roma este imens. Domnia Sa lucrează pentru țara noastră care are nevoie să fie cunoscută și iubită. Prin D-sa, își va atrage toate simpatiile cari merg din instinct către o femee dotată de lumină și de căldură*».

Prin această carte cu titlu atât de semnificativ, D-na Bacaloglu presimțind evenimentele, exalta mai ales sentimentul de sacrificiu și preciza directivele de urmat pentru o serioasă politică italo-română.

Pentru această carte, fostul Rege Carol I, a decorat-o *proprio mottu cu benemerenti clasa I.*

E locul să constatăm că o asemenea fecundă activitate, din timpurile când România era prea puțin cunoscută și apreciată în anumite înalte sfere din țările apusului, guvernul român ar fi fost cel

dintâi chemat să o releveze; să sprijine, o activitate, care, odată cu izbucnirea războiului mondial, a luat o importanță și mai mare.

Chiar dela începutul războiului în casa marchizei Campanari, verișoară prin alianță cu generalul Luigi Cadorna, a cunoscut această înaltă personalitate, devenită, îndată după declarația războiului, generalisimul armatei italiene. In acel timp Cadorna devenise omul cel mai influent din țară. Cu fiica generalisimului Cadorna și cu toată familia, D-na Bacaloglu închega din primul moment relațiuni de strânsă prietenie și de stimă reciprocă, cari nu puteau fi decât de mare folos țării sale.

Ne stau mărturie telegramele generalisimului depe câmpul de război și ale D-nei Bacaloglu către generalism, publicate în marile cotidiane oficiale pe prima pagină cu litere mari alături de buletinul de război. Reproducem câteva din aceste telegrame, ca exemplificare. La 27 Mai 1917, generalisimul Cadorna îi telegrafiază:

«Mulțumesc pentru participațiunea la victoria noastră; noi luptăm și învingem deopotrivă pentru România, pentru libertatea și mărirea cari vor fi răsplata sa pentru că a urmat calea justiției».

La o altă telegramă plină de afecțiune și de omagiu, generalisimul Cadorna răspunde D-nei Bacaloglu la 2 Septembrie 1917, următoarele:

«Salutul României prin interpreta gentilă îmi sosește foarte plăcut în această oră de mari speranțe pentru cele două națiuni fiice ale Romei».

Și după luarea Gorizei, la 13 August 1916, Cadorna telegrafiază: *«Salutul nobilei și cultei D-ne române, care, în ziua victoriei italiene, reamintește cu atâta mândrie origina latină a Patriei sale, e foarte plăcută armatei, care luptă pentru libertatea și pentru dreptul națiunei».*

Sunt suficiente aceste câteva telegrame pentru ca să se vadă strălucitele relațiuni ce-și crease D-na Bacaloglu, încă depe acele timpuri, și neprețuitele servicii pe cari le aducea țării și poporului său din imbold propriu.

Dar relațiile D-nei Bacaloglu la acea dată nu se mărgineau numai la cultivarea unor anumite familii, oricât de distinse. D-Sa primea în salonul ei personalitățile cele mai marcante, dând serate cu obiective politice, la cari lua parte, și ministrul nostru plenipotențiar și personalul legațiunei române din Roma. E de relevat că Prințul Ghica, ministrul de pe atunci al României la Roma, prin D-na Bacaloglu și în salonul său a cunoscut pe generalisimul Cadorna și îi servea informațiunile politice în interesul celor două țări.

Pentru a pune în evidență importanța activității politice, și ca scriitoare și ca femee de lume, a D-nei Bacaloglu, reproducem în parte un extras din ziarul Messaggero:

«Intr'un salon din Villa Ludovisi, Elena Bacaloglu, încântătoarea și eminenta scriitoare română foarte cunoscută de cititorii noștri, a invitat eri seară persoane de mare autoritate la o reuniune mondenă și politică. Printre asistenți notăm: Contesa Cadorna cu fiica sa Carla, ministrul României, prințul Ghica și princesa, personalul Legațiunei române, senatorul Maggiorino Ferraris, directorul revistei Nuova Antologia, Matilda Serao, marchiza Campanari, colonelul Selbi aghiotantul Majestății sale, prințul Prospero Collona primarul Romei, baronul și baroneasa Calenda, Dr. Tamarro, baronessa Isabella Corsi di Sangro, Maffio Maffi, etc.» Și mai departe ziarul spune:

«Ne facem o plăcere de a reproduce o parte din magnifica alocuțiune făcută de D-na Bacaloglu invitaților săi și reprezentând o actualitate palpitantă:

«Și țara mea este o țară de soldați și de artiști. Dacă generațiunea de eroi a marelui și durerosului nostru trecut național ar vrea să stimuleze pe cei cari trăesc, România, îmi permit a crede, rămâne și va rămânea, cu toată actuala ei neutralitate, chiar făcând abstracție de război, strâns legată de rasa sa, va rămânea pentru totdeauna colaboratoarea latinității».

In continuare directorul ziarului Messaggero are cuvinte extrem de elogioase la adresa cuvântării entuziaste, pe care D-na Bacaloglu a ținut-o invitaților săi în raport cu momentul politic din acel timp.

Din datele de mai sus rezultă imprejurările extrem de favorabile, atmosfera caldă pe care D-na Bacaloglu a creat-o pentru a cristaliza a doua etapă de bază politică între aceste țări și de uniune latină, pe care o începuse încă dela 1910 cu Contele de Gubernatis.

Rezultă din cele relatate ascensiunea continuă a fecundei activități a d-nei Bacaloglu și a concepției ei unitare cu privire la neprețuitele serviciii ce aducea Patriei sale în momente de supremă încordare politică și internațională și de grea răscruce, în contra tuturor piedicilor pe cari le putea întâmpina în cale, chiar din partea acelora cari ar fi fost chemați să o ajute.

Din înălțimea situației ce-și crease, D-na Bacaloglu a primit cu recunoștință, pentru binele ambelor țări, cu ocazia audienței avute la primul ministru Paolo Boselli, misiunea oficială de a organiza, sub patronatul primului ministru, propaganda, deventă acum în mod oficial italo-română în toată Italia.

Programul era ca să înființeze treizeci de secțiuni în toată Italia

şi ca, la înfiinţarea fiecărei secţiuni să ţie câte o conferinţă iniţială. Cu ocazia iniţierii acestui mare ciclu de conferinţe, unic în analele italo-române, din ordinul primului ministru, ministrul de propagandă, Comandini şi D. Torre deputat şi preşedintele presei italiene, i-au transmis următoarele adrese oficiale:

«D-na Elena Bacaloglu se va duce în multe oraşe ale Italiei să ţie sub auspiciile societăţii Dante Alighieri şi pe baza unei misiuni acordate D-sale de Escelenţa sa Boselli, o serie de conferinţe asupra României. Această adresă să servească de prezentare şi de recomandare». (s.s. Comandini).

Preşedintele presei italiane, pe baza acestei misiuni oficiale i-a dat 30 de scrisori pentru cele 30 de oraşe unde urma să se pue bazele secţiunilor de propagandă, din care reproducem una, pentru a scoate în evidenţă importanţa acţiunei:

«D-na Bacaloglu, care reprezintă aşa de demn la Roma presa românească, membră a Asociaţiei presei italiene şi a Asociaţiei presei streine din Roma, însărcinată de guvernul nostru şi sub auspiciile societăţii «Dante Alighieri» întreprinde o serie de conferinţe de propagandă în principalele oraşe italiene. Florenţa intră în acest ciclu şi D-tale, dragă coleg, îţi prezint pe strălucita conferenţiară şi neobosita propagandistă a drepturilor ţării sale şi deopotrivă ale noastre. Sunt convins că vei face tot ce e posibil pentru a servi pe eminenta noastră colegă, şi a-i uşura greutăţile misiunei sale». (Torre).

Acest imens succes al ţării noastre a fost imediat comunicat Prinţului Ghica în persoană, la domiciliul D-nei Bacaloglu, şi ministrul nostru dela Roma a luat parte la prima din aceste conferinţe, care a fost ţinută la Roma la 21 Iunie 1917, în cel mai mare teatru al acestei metropole, *«Teatrul Argentina»*, cu titlul *«România Eroică»*, Acţiunea sănătoasă şi românească întreprinsă de D-na Bacaloglu a anticipat asupra evenimentelor epocale cari aveau să dea cu mulţi ani în urmă, altă înfăţişare celor două ţări surori şi lumei întregi. Aceste conferinţe erau puse sub patronajul reginei mameMargareta de Savoya şi al primului ministru Boselli.

La această grandioasă manifestare naţională italo-română a asistat şi guvernul în persoana mai multor miniştri. Din partea celor cari n'au putut veni s'au expediat telegrame dintre cari reproducem câteva pentru semnificaţia lor pentru noi:

«Mulţumesc pentru amabila invitaţie la conferinţa pe care Elena Bacaloglu o va ţine mâine seară la teatrul Argentina. Regretând de a nu putea să asist, voi urmări în gând pe ilustra conferenţiară în evocarea eroismelor naţiunei române către care se îndreaptă cele mai bune ale mele urări». (Preş. Cons. de Miniştri, s.s. Paolo Boselli).

«Ţiu să mulţumesc călduros pentru amabila invitaţie asociindu-mă din toată inima în calitate de ministru şi de cetăţean evocărilor pe care ilustra scriitoare a unui popor generos care s'a aliat cu noi cu aşa frumoş avânt, pentru apărarea dreptului şi a civilizaţiei, şi căruia sunt rezervate destine demne de trecutul său glorios. (s.s. Ministrul Marinei Triangi).

Grandiosul succes pe care l-a avut această conferinţă pentru ţara noastră prin D-na Bacaloglu, care a adunat în jurul său tot ce era mai select şi mai cu autoritate în cetatea eternă a avut drept efect, pe lângă atmosfera caldă creată în jurul ţării noastre, alegerea D-sale, chiar în acea seară, ca membră de onoare în comitetul de direcţie al Societăţii scriitorilor italieni.

E suficient acest eveniment pentru a vedea entusiasmul şi unanimitatea care s'a creat în jurul ei de către oficialitatea şi pătura conducătoare a statului italian. Era încă de pe atunci un mare capital adunat, fără nici o osteneală din partea noastră, care ne stetea la dispoziţie în mod gratuit.

Nu pierdem din vedere că D-na Bacaloglu era o forţă de sine stătătoare.

A doua conferinţă trebuia să fie ţinută în omagiul armatei care era atunci în lupte grele, la cartierul general al generalisimului Cadorna, la Udine. Conferinţa nu a putut avea însă loc din cauză că s'au ivit primele semne ale înfrângerei militare dela *Caporetto*.

In loc de conferinţă a trebuit să aibă loc o evacuare forţată, de cari nu puteau fi streine mişcările comuniste subterane iudeo-masonice. Era atunci o disensiune pe cale de desvoltare între armată care se supunea generalisimului ei şi lumea politică care înota în apele francmasonice.

Italia guvernamentală nu era etunci streină de masoneria condusă dela Paris. Era unire între Italia, Franţa şi România. Dar conducerea trebuia să o aibă masoneria franceză. In această ţesătură de jidovism se urzeau firele politice cari trebuiau să ducă mai târziu la aruncarea ţărilor latine în tabere politice adverse şi să pregătească, ruina lor.

D-na Bacaloglu, cu Boselli şi cu propaganda italiană, pune în Italia bazele naţionalismului italo-român, din care avea să se nască mai târziu fascismul, ca o reacţiune irezistibilă în faţa puhoiului destructiv.

Intre mişcarea lui Mussolini şi resorturile cari o mânau la ac-

țiune pe compatrioata noastră nu sunt decât nuanțe de loc și timp. De aceea, mai târziu, când s'au văzut față în față, ele nu au putut decât să se înbine în acelaș izvor de prospețime și sănătate.

Marele mobil al D-nei Bacaloglu era de a forma un bloc politic italo-franco-român, liber de masonerie și iudaism. Mișcarea sa era pe linie dreaptă națională. Și ne dăm seama din cele relatate mai sus de obstacolele de netrecut cari îi stăteau în cale.

Cei dela Paris și cei din țară, caşi cei ce ne reprezentau la Roma făceau și ei naționalism, dar un naționalism care se făcea în cadrul iudeo-masonic, care nu făcea decât să-l condamne în principiu și să pue bazele viitoarei noastre destrămări.

Astăzi, când ni s'a luat tuturor vălul de pe față, ne dăm seama.

Dar naționalism în conglăsuire cu jidanii nu se putea. Blocul franco-italo-român nu se putea face cu jidanii, ci în afară de ei și contra lor.

Dar să intrăm mai departe în expunerea faptelor, pentru a vedea cum se degajază din ele starea de spirit de mai sus. Infrângerea dela Caporetto a fost și o mare deviere, dar și o reconfortare a acțiunei naționaliste a D-nei Bacaloglu. Mișcările subversive au avut drept efect că au înlăturat dela conducerea armatei pe Cadorna și turburările adânci pe cari le-a produs această înfrângere în viața de stat a Italiei nu puteau să nu aibă repercursiuni similare și asupra acțiunei ce-și luase asupră-și D-na Bacaloglu.

Incă înainte de Caporetto, și după inițierea conferințelor oficiale, de acord cu Carla Cadorna, fiica generalisimului, și asigurându-se de patronajul reginei mame Margareta, a inițiat o mare lucrare de propagandă în scris, prin editarea unei opere care să înfățișeze România prin cele mai atrăgătoare ale ei aspecte și care, grație măsurilor luate din vreme pentru răspândirea ei, să pătrundă în cele mai largi cercuri, ducând cu ea pecetea oficială și patronajul reginei mame.

Cu cartea aceasta nu se putea însă să se ajungă la alt rezultat, decât acela la care s'a ajuns cu conferințele, cu tot caracterul lor oficial și cu toată căldura extraordinară cu care erau înbrățișate de cercurile cele mai chemate de a se pronunța în cauză. Evenimentele s'au însărcinat ele însele să demonstreze acest fapt.

Prin carte D-na Bacaloglu trebuia să intensifice acțiunea ei de propagandă italo-română și să creeze climatul necesar pentru blocul franco-italo-român care îi stetea la suflet, bloc care, pe acea vreme era imposibil de înfăptuit și pe care îl putea urmări numai tenacitatea unei femei stăpânită de o viziune clară asupra unui viitor pe care îl purta în sânge.

Cu toate că această carte cuprindea și un fond pronunțat literar și artistic, întrucât la colaborare au fost invitate figuri ca D'Annunzio, Benedetto Croce etc. și era și sub îngrijirea pictorului Charles Doudelet, care i-a făcut 135 de ilustrații inedite în mare parte cu motive românești scopul urmărit nu putea fi decât acela de a crea o atmosferă caldă țării noastre în Italia, de a da o formă practică organizației oficiale începute pentru a adânci directiva politică sănătoasă pe care o personifica autoarea.

Această idee se evidențiază din însăș prefața pe care D-na Bacaloglu o scrie și din care, pentru exemplificare, reproducem următoarele rânduri semnificative:

«Căutându-se întâi reciproc, apropiindu-se, Franța și Italia sunt destinate a se întâlni virtual și în adevăr în România, în problema salvării noastre mai întâi și apoi în aceea a măririi și a perfecționării noastre, după. In acest sens o muncă se impune, atât pentru apropierea franco-italiană, cât și în vederea acestei întâlniri spirituale în sânul sufletului și solului românesc. Alături de o mare Franță, o Italie și o Românie mărite sunt necesare și de neînlăturat».

Această carte, cu tot girul reginei mame a Italiei, a trebuit să treacă totuși prin peripeții tragice, să servească drept obiect al unui celebru proces, să stea șapte ani secfestrată și să facă în tot acest timp material de reportagii lungi, sensaționale, cu puternic colorit politic, ajungând chiar la tribuna parlamentului italian prin interpelări răsunătoare.

S'a angajat o luptă epică care a interesat toate clasele societății italiene.

Intre D-na Bacaloglu și editorul Ettore Cozzani, se naște un proces pentru dreptul de autor.

Motivul aparent era că Ettore Cozzani directorul revistei *«Eroica»*, care se însărcinase cu tiparul, în anumite condițiuni bine precizate între el D-na Bacaloglu, Carla Cadorna, Charles Doudelet, a pretins că este în drept să pue firma revistei sale pe lucrare și în chipul acesta să și-o însușască, refuzând, deși era precizat în două contracte iscălite și de Carla Cadorna și de pictorul cărții, să admită ca rezerva artistică și literară a cărții să fie tipărită pe numele D-nei Bacaloglu, autoarea și inițiatoarea cărții, pe verso copertei, cum cerea legea și contractele.

Procesul acesta nu a fost decât o luptă surdă a masoneriei jidovești.

Nu se putea tolera ca naţionalismul curat şi ideea blocului latin sub egida Romei să poată prinde consistenţă. Câştig de cauză D-na Bacaloglu a avut numai la Curtea de Casaţie din Torino, unde a prezidat Preşedintele Giordano, un magistrat bine cunoscut ca o înaltă figură morală, de convingeri antimasonice şi de impecabilă integritate profesională. A fost suficent ca procesul să intre într'o impecabilă atmosferă morală, pentruca dreptatea autoarei să ese la suprafaţă. Sentinţa dela Turin a impresionat deopotrivă şi pe cei buni şi pe cei răi.

Pentru că procesul avea o puternică latură politică, toate cercurile conducătoare au fost viu impresionate şi în lumea naţionalistă deciziunea de casare a făcut o adâncă şi plăcută impresie. Mussolini, i-a trimis D-nei Bacaloglu o scrisoare de felicitare în care, pe lângă cele mai calde felicitări, închee cu faimoasa frază: *Il y a des juges à Turin.*

Din nenorocire pentru D-na Bacaloglu, conferinţa care trebuia să aibă loc la Udine, a fost fixată pentru sfârşitul lui Septembrie 1917, atunci când după câteva zile a avut loc dezastrul dela Caporetto.

«D-na Bacaloglu a trebuit să fugă împreună cu protectorul său Generalul Cadorna şi astfel s'a terminat seria conferinţelor patioatei noastre».

Conţinutul de mai sus îl extragem dintr'o scrisoare pe care D. Lahovary o trimite lui Tache Ionescu, în legătură cu activitatea D-nei Bacaloglu la Roma.

Concomitent autorităţile italiene i-au dat compatrioatei noastre misiunea de a face studii asupra coloniilor latine din Balcani, în raport cu politica balcanică italo-română, în vederea sistematizării acestei politici în viitor.

Subsecretarul de stat Gallenga, la 30 Noembrie 1918, se exsprima faţă de D-na Bacaloglu în următorii termeni, în scrisoarea oficială ce îi adresa:

«Cu această ocaziune ţiu să Vă trimit exspresiunele celei mai sincere recunoştinţe din partea guvernului şi a mea, pentru opera infatigabilă şi iluminată pe care aţi dedicat-o acestui important serviciu de răsboi în cursul unei destul de lungi perioade de timp».

Şi pe când bunul nostru prieten, răposatul Venizelos, de acord cu oficialitatea noastră dela conferinţa păcii, puneau la cale soarta românilor macedoneni; pe când li se crea acea situaţie grea care îi aservea la patru ţări diferite, deopotrivă de intolerante şi duşmănoase, D-na Bacaloglu primeşte din partea ministrului de externe *Sonino* o nouă misiune, aceea de punere în valoare a românilor macedoneni la conferinţa păcii dela Paris. Era un caz unic, ca o străină să fie onorată cu o misiune atât de înaltă.

Avem ocazia să constatăm că guvernul italian se nizuia, să salveze minorităţile macedo-române, servindu-se chiar de o compatrioată a noastră.

Dalmaţia era dată iugoslavilor. Fiume era luat numai cu forţa. Românii balcanici erau aruncaţi în ghiarele desnaţionalizării.

Se puneau încă de pe atunci bazele viitoarei atitudini protestatare a Italiei din care avea să se nască axa Berlin-Roma.

Dintre toţi partenerii, numai D-na Bacaloglu era pe drumul cel drept, singură vedea realităţile şi lucra, aşa cum ar fi trebuit să lucreze un român şi un latin, pentru salvarea şi unirea blocului mediteranean, din care România trebuia să facă parte integrantă şi în care Italia trebuia să joace un rol preponderant.

D-na Bacaloglu era distinsă de Ministerul de Instrucţie Italian, care o ajută să-şi crească fiul în şcoala italiană pentru următoarele consideraţiuni cuprinse în adresa oficială a acelui minister iscălită de ministrul Berenini, cu data de 8 Aprilie 1918:

«Mă simt fericit a Vă comunica că acest minister a atribuit fiului D-tale, Ovid Densuşianu, un loc gratuit în Colegiul Naţional din Napoli pe tot timpul studiilor secundare.

«Cu această hotărâre acest minister a înţeles să recunoască în forma în care era posibilă, deosebita valoare a operei pe care D-v o desfăşuraţi patriotic, cu zel şi rară inteligenţă în avantajul celor două naţiuni latine, română şi italiană, şi Vă atestă toată consideraţiunea cu care sunteţi urmărită în această nobilă şi foarte delicată misiune».

Acum intră în scenă Benito Mussolini. Despre activitatea dezvoltată în urma strânselor relaţiuni politice între acest mare bărbat de stat şi D-na Bacaloglu se va vorbi într'un articol viitor.

Italicus

Cronica

Ziua de Naştere a Fuhrerului.

Adolf Hitler, *Fuhrerul Germaniei Mari*, nu mai aparţine astăzi numai poporului său El este al nostru al tuturora. Aniversarea naşterii sale trebue să ne umple şi nouă tuturor inima de bucurie. Noi cei dela *„România Eroică"* am militat totdeauna pentru unirea destinelor noastre cu acelea ale *Marelui Reich German*. Astăzi când frăţia de arme a pecetluit *„unirea în cuget şi simţiri"* între cele două popoare, poziţia noastră faţă de marele popor german este aceea a unui aliat credincios gata pentru orice sacrificiu pentru binele comun.

Imbrăcăm deci şi noi haina de sărbătoare pentru genialul Adolf Hitler, pentru marele Reih German, pentru victorie, pentru îndeplinirea idealurilor noastre sfinte.

Aniversarea naşterei Romei

Aniversarea naşterei Romei este, înbinată şi cu marşul asupra Romei al lui Benito Musolini, **Sărbătoarea naţională a Italiei**. Am spus-o şi altădată şi o spunem mereu : Sărbătoarea naşterei Romei trebue să fie deopotrivă şi sărbătoarea noastră. In calitate de fii ai ei, îi suntem deopotrivă recunoscători.

Roma s'a născut şi pentru noi. Ii suntem fii credincioşi. Călcăm cu vigoare spre acelaş destin. In noi trăeşte acelaş suflet şi palpită aceeaş inimă. Deaceea strigăm din toată inima :

Trăiască Roma Imperială.

Croaţia Independentă.

La 10 Aprilie 1942 *Croaţia* a împlinit un an de la proclamarea independenţii ei. Evenimentul s'a sărbătorit la Zagreb şi în toată Croaţia cu entuziasm. Ţara noastră amică şi aliată s'a asociat la această sărbătoare din toată inima. Noi cei dela *„România Eroică"* luând act de această sărbătoare, trimitem poporului amic şi aliat cele mai bune urări pentru un viitor prosper şi fericit.

Cu ocazia aniversării independenţei sale, Croaţia a organizat şi la noi la *Ministerul Propagandei*, o expoziţie de tablouri, prin care se prezintă cu tot pitorescul şi farmecul poziţiei sale naturale.

Dăm, pentru cititorii noştri, câteva date, luate din publicaţia oficială cu privire la prezentul şi trecutul *Croaţiei* :

Croaţia înfăţişează pe hartă forma simplă a unui trapez. Graniţele sale — cu excepţia coastei adriatice — sunt simple şi larg conturate : Drava şi Murul către Ungaria, Sutla către Germania şi Drina către Serbia. Întinderea sa este de 110.000 kmp. având, o populaţie de 7.000.000 locuitori.

Croaţia este un stat naţional locuit de croaţi. Un mare număr de croaţi trăeşte totuşi în afara frontierelor ţării. Croaţii sunt de religie catolică şi mahomedană. Croaţia fiind o ţară cu 80% agricultori, oraşele mari sunt puţine : Zagreb, Saraievo, *Banja Luka*. Acesta din urmă, prin poziţia sa (centrul geometric al teritoriului) urmează să fie promovat capitală.

Istoria croată e un şir neîntrerupt de lupte pentru afirmarea poporului croat. Puternicul stat croat din secolul al X-lea şi al XI-le dispăru curând. În secolul al XIV-lea începe lupta seculară contra turcilor. Neamul Zrinski şi familia Frankopan au fost în secolul al XVI-lea şi al XVII-lea un scut al patriei în această luptă. Această libertate au subliniat-o Croaţii şi in rapoartele lor statale cu Ungurii, legaţi printr'o uniune personală.

În 1919-1920 când, contra voinţei sale, poporul croat fu supus Serbiei, bărbaţii croaţi hotăriţi opuseră o rezistenţă armată acestei ocupaţii.

Dela luptele regilor naţionali croaţi împotriva dominaţiei ungare până la luptele ideii iugoslave, ne-au dat conducătorii croaţi în fruntea cărora se află astăzi Dr. Ante Pavelic, nenumărate dovezi că întemeierea unui stat independent croat era o necesitate internaţională, istorică şi politică.

Aniversarea Unirei Basarabiei

La 27 Martie s'a sărbătorit aniversarea unirei Basarabiei care a avut loc prin votul *„Sfatului Ţării"* de la aceeaş dată, anul 1918. Cu această ocazie o echipă de scriitori şi coriști trasnistrieni s'au deplasat în capitala ţarei pentru a ne aduce aer proaspăt românesc de dincolo de Nistru.

Pentru prima oară fraţii noştri înstreinaţi de dincolo de acest fluviu, au libertatea de a vibra alături de noi, la bucurii, caşi la lupte, graţie vitezei noastre armate şi sângelui vărsat din belşug pentru liberarea lor. Alături de ei, toţi Românii, aşteaptă să serbeze o nouă unire, aceea a *Transnistriei* româneşti.

Cărți

Orientări spre România Nouă, — este cartea de gândire și de luptă națională, pe care D-l Dr. Ion Lancrănjan, Asistent Universitar și Inspector general la Culte, o dărueşte celor ce doresc să cunoască, ce se gândia și se scria cu un deceniu în urmă. Sunt articole publicate de D l Lancrănjan în cea mai mare parte la „Țara Noastră" revista „marelui dispărut, Octavian Goga", cum o spune în „Prefață".

O mai bună și mai conformă cu conținutul cărți recomandare, nu o putem face decât reproducând cuvintele autorului însuși, din Prefața cărței, prin care îi justifică apariția :.. „articolele acestea reprezintă crâmpeie din sbuciumul generației mele, și au ca obiectiv principal întronarea în viața publică a crezului național integral, singurul în stare să prilejuiască noui și reale biruințl ale geniului românesc. Acest climat național, pentru care s'au frământat, s'au consumat și s'au jertfit atâția dintre cei mai buni fii ai neamului, este în plină biruință"... „aranjate aceste risipiri de suflet intr'o ordine nouă și unitară, au darul să reflecte o concepție programatică, care, nu numai că s'a instăpânit în conducerea noastră de Stat, dar este însăși concepția care stă la baza nouei Europe, ce se zidește falnic sub ochii noștrii".

In „**Primejdia Moscovită și Misiunea Poporului Român**", D-l Colonel Vasile Nădejde, după ce publică în intregime „Testamentul lui Petru I. Țarul Rusiei" și îi susține cu competință autenticitatea, bazat pe documente și argumente istorice de o bogăție informativă care denotă serioasa pregătire științifică a autorului, trece la definitivarea mitului moscovit, a cărui origine trebue căutată în „ideia subjugării lumii întregi, care a apărut de atâtea ori la hoardele barbare ale Răsăritului și a pus stăpânire pe Rusia ca o idee fixă", găsindu-și culminarea istorică în trufașul „Testament al lui Petru I", fenomen pe care D-l Colonel Nădejde îl califică cu drept cuvânt „de psihiatrie colectivă".

Cele trei aspecte sub care D-l Colonel Nădejde, înfățișază Mitul Moscovit de subjugare a lumii, sunt, în succinta lor expunere, cuprinzătoare a întregei spiritualități care a frământat lumea politică rusească de la „apariția Moscovei în istoria omenirei". Aceste trei aspecte sunt: „ortodoxia țaristă, panslavismul și comunismul". Numai din titlurile acestor capitole, se poate deduce aprioric, valoarea opiniunilor desvoltate și menținute cu

pătrundere de autor, și regretăm că spațiul nn ne îngădue să le rezumăm conținutul.

In ceace privește „Misiunea Poporului Român" în corelațiune cu „Primejdia Moscovită", și care formează Partea II-a a lucrărei, de aceiași amploare documentară și de elan patriotic, ne mărginim să o recomandăm cititorilor, ca și întreaga carte, fiind siguri că vor găsi în ea, pe lângă o îmbogățire a cunoștințelor istorice, dar și o întărire în credința ca misiunea noastră este de a învinge hoardele întunericului, întrupat astăzi în armatele blindate ale lui Stalin alături de marea forță spirituală a Germaniei, creatoare a lumei noui europene.

D-l G. I. Brătianu tipărește a doua ediție a cărței sale **„La Moldavie et ses frontières historiques"**, (1941) care a apărut pentru întâia oară în 1940, imediat după „abominabilul act de agresiune al U. R. S. S., care răpise României Basarabia și Bucovina septentrională". Bogatul material istoriografic, care formează de altfel tezaurul său științific, și care rezumează în această mică broșură tot trecutul nostru istoric, de la fluxul și refluxul invaziunilor barbare până în zilele noastre, — este o prețioasă contribuție la fixarea, fără putință de dărâmare, a hotarelor geografice și etnice ale Moldovei lui Ștefan cel Mare. Cartea se citește fără răsuflu odată începută.

Broșura **„Un imperativ al Vremii, Institutul Român de cercetări genealogice"**, — a D-l N. Motoc Epureanu, ne face cunoscut că din inițiativa sa și a lui Sever Cavaler de Zatta, se proectase „din inima Moldovei", înființarea unui asemenea Institut, care ar fi fost într'adevăr de o mare însemnătate „dar care, din cauza diferitelor evenimente politice a rămas în domeniul proectelor mult dorite". Acest institut, zice D-l N. Motoc-Epureanu, a devenit azi, un imperativ al vremii— „național, etnic, și social". La propunerea sa se raliază D-nii Scarlat Preajbă, T. Răşcanu, Aurel George Stino și George Florescu. Socotim că glasul D-lor va găsi răsunet și realizare la forurile competente.

Reviste

Vechea revistă craioveană **Ramuri,** de sub direcția D lui C. Ș. Făgețel care ne sosea regulat la Cluj, ne sosește pentru prima oară de când suntem în refugiu, cu Nr. 3 din Martie c. Intrând în al treizeci și șaptelea an de activitate literară, D. C. Ș. Făgețel

în articolul de fond, face un scurt istoric despre „cum a început, cum s'a desvoltat şi ce a putut să dea culturii româneşti această revistă de care „singur a rămas nedeslipit, de la întemeiere şi până azi". Nouă, cari cunoaştem toate „momentele de înalt idealism" prin care revista a trecut de la apariţie, amintirile D-lui Făgeţel ne-au cuprins sufletul de o pioasă nostalgie, şi ne-au repus cu multă duioşie în acele „frumoase timpuri trecute", când citirea revistei alcătuia adevărate clipe de sărbătoare intelectuală şi artistică. Joacă şi acum înaintea ochilor noştri, impecabila tehnică a tipăriturei revistei, cu care D-l Făgeţel a căutat în totdeauna să facă să corespundă şi exteriorul cu interiorul publicaţiei, care „a ajuns să fie purtătoarea unor lupte al căror mare rost s'a făcut puternic simţit pe toată întinderea României Culturale".

Mai colaborează în acest număr, d. Ion Minulescu cu un „Madrigal funebru" al cărui cuprins şi sfârşit banal însă, nu ne mai reaminteşte nouile şi armonioasele sale poeme de odinioară... De câte ori citim pe, să zicem, bătrânii noştri poeţi, mai ales, ne întrebăm cu mirare: cum se face că poeţii nostri îmbătrânesc şi *în poezie*, când la alte popoare, poeţii rămân pururea tineri şi creatori de valori literare poate, şi mai puternice de cât în tinereţe. Şi aşa pare a fi şi normal: maturitatea produce operele mari cari atârnă greu în cumpăna nemurirei.

D. C. Gongopol, în neisprăvitele sale articole „Aşa cum i-am cunoscut", ne vorbeşte despre... ceea ce n'ar trebui să se mai vorbească astăzi, când tendinta nu nnmai a noastră, ci a întregei lumi europene, este de a înmormânta cu cl. III-a vechiul politicianism democrato-personalist.

O frumoasă, nuvelă, plină de umor sănătos, din care se degajează o mare şi umană iubire de oameni, după simpatia cu care sunt zugrăvite toate personagiile şi siiuaţiile oricât de ridicole ar părea unele, — semnează d. Nicolae Al Lupului.

D. Scarlat Struteanu, fixează trezirea „Poporanismului Românesc" la „finele neamului al XVIII, când s'au înodat legăturile rupte cu Apusul, graţie Şcolii Ardelene, şi geniul românesc şi-a găsit rezonanţa în cadrul solidarităţii latine", atunci „romantismul apusean cu care am intrat la inceput în contact ne-a oferit un poporanism care zăcea latent în fiinţa noastră sufletească şi care s'a trezit brusc la viaţă".

Comentariile şi însemnările critice ale d-lui T. Păunescu-

Ulmu, le aprobăm cu toată convingerea de care este pătruns şi D-Sa şi subscriem în întregime — bineînţeles cu voia D-Sale — expunerea celor „câteva din aspectele fonomenului românesc", precum şi aprecierile curajoase pe care le face asupra puhoiului de versuri cari inundă unele reviste literare „dintre care destul de numeroase nu meritau lumina tiparului", subliniind „necesitatea de a se stăvili bunăvoinţa de publicare a atâtor tone de versificaţii sau notaţii cu pretenţii de poezie. Exercitarea severă dar fructuoasă a spiritului critic, ar zădărnici risipa de energie a atâtor tineri, ar canaliza talentele reale şi ar opri *net*, valul de mediocritate sau de artificii inutile". E bine că s'a găsit cineva să ia taurul de coarne!

I. P.

Timpul Transilvaniei, eminenta revistă arădeană de sub conducerea d-lor Ionel Filipaş şi Dr. Ion I. Pogană, cu nr. 103-104 din 5 Aprilie 1942, ne trimite şi un număr special cu ilustraţiuni în text tipărit în condiţiuni impecabile.

Naţionalismul cald care animează această publicaţie nu putea pierde din vedere că problema acută la ordinea zilei e **rasa.** Pe lângă evocările pline de învăţăminte din numărul special, găsim articolul editorial al d-lui M. Gorgan închinat **Originei Etnice** şi articolul d-lui Cesar Pruteanu, intitulat **„Limba Dacilor",** în care autorul pune pe tapet această spinoasă chestiune.

Rasa va sta la baza viitoarei organizări europene, ca şi la baza viitoarei noastre organizări de stat. *„România Eroică"* înţelege să examineze această problemă în toate muitiplele ei aspecte şi să utilizeze în acest scop luminile altora.

Date fiind epocalele transformări în structura statelor pe cari le va aduce cu sine această idee, ne permitem a atrage atenţia „Timpului Transilvaniei" asupra acestor articole, cu rugămintea de a le utiliza cu seriozitatea şi competenţa care îl caracterizează.

Ar fi de dorit ca întreaga noastră presă naţionalistă să aibă ca centru al preocupărilor sale problema rasei, prin care se rezolvă toate aspiraţiunile noastre naţionale şi de stat.

Cronica Romanului, pe luna Aprilie c. ne aduce binecuvântarea şi colaborarea P. S. Episcop Lucian şi a Sf-lor Pr. C. Platon, Pr. A. C. Cosma, Pr. T. Leuştean, Pr. Cpt. Şt. Burghelea, Prof. Al. Epure şi cu un bogat material de recenzii şi cronici.

Revista Institutului Social Banat-Crişana, ne soseşte cu N-rele pe Ianuarie—Februarie 1942, la cari colaborează dd. Dr. Emil Batiş, Traian Brăescu, Coriolan Burcan, Dr. Paul Stanimir şi alţii.

La *Cele trei Crişuri*, pe lunileMartie-Aprilie c. de sub direcţia d-lui G. Bacaloglu, colaborează între alţii: Prof. Burileanu, Prof. Boldur, Gr. Tonşeanu, etc.

Spicuiri din presă

Din „*Gazeta Transilvaniei*“ Nr. 95 din 1941, sub iscălitura D-lui V. Branişte:

„Caracterul presei transilvane s'a manifestat printr'o totală independenţă ideologică, printr'o dârzenie ereditară, transpunând în lumea abstractă atitudinea colţuroasă a ţundrei ţărăneşti, printr'o continuă preocupare naţională...

„In această şcoală s'au format ziariştii Transilvaniei.

„De câte ori se ivea la orizont un nor ameninţător, rândurile se restrângeau. Unul căzut, un altul îi lua locul. Şi făclia trecea din mână în mână, veşnic vie, veşnic strălucitoare“.

Tot din „**Gazeta Transilvaniei**“ Nr. 28 — 1942, extragem din articolul scris de ziaristul italian Calleoni în „*Il Popolo di Bergamo*“ şi reprodus de numita gazetă:

„Pământ al României, pământ de poeţi ţărani şi de ţărani soldaţi, Dumnezeu să te ajute ca aceasta să fie ultima etapă a sacrificiilor tale şi acest sacrificiu să-ţi redea ceeace este al tău, prin legea sângelui, astfel ca suflul tău să treacă peste toţi fiii cari îţi aparţin în substanţă“

În „**Viaţa**“ Nr. 359/942, Generalul de Divizie *Bible* scrie sub titlul: „*Spiritul Armatei Sovietice*“:

„Dacă sute de mii sau milioane de oameni mor de foame, sunt ucişi sau pier în război, dacă bogăţia minerală a ţării dispare sau se pierde, aceasta nu contează pentru conducătorii iudeo-bolşevici din Cremlin: numai domnia lor să rămână“.

Din „**Basarabia**“ Nr. 227/942, sub titlul „*Legea pământului şi a credinţei*“:

„Legea gliei strămoşeşti, — a spus D-l Prof. Mihai Antonescu, în cuvântarea ţinută la adunarea naţională de la Bucureşti, —

ne-au dat-o romanii şi bătrâna Romă imperială. Venind aci în ceasul cel mai înalt al gloriei imperiale, ei au simţit unitatea pământului dacic, au respectat-o şi au făcut din cetatea aceasta a neamului tracic, cetatea de margini a marelui imperiu...“

„Porunca Vremei“ reproduce din revista „*Cercetări Juridice*“ un document de la 1886 încheiat de procurorul G-ral de pe acea vreme, R. R. Opreanu, din care extragem:

Curtea bisericei, care servia altădată de cimitir, a fost săpată în parte pe dedesupt, ca să servească pivniţelor cârciumarilor evrei, şi oase de morţi creştini au fost scoase şi aruncate. Această profanaţiune de morminte s'a comis aproape fără să i se dea atenţiune, atât de mult s'au obicinuit indigenii a nu mai privi acea parte de loc ca românească.

Sunt familii care'şi au case stabilite încă dela înfiinţarea lor. Dar sunt multe care vin de peste frontieră, printre pichete, se amestecă printre coreligionarii lor, învaţă puţin limba română, — adesea chiar deloc, — şi capătă mijloace de primă necesitate, — graţie sistemului de ajutor reciproc regulat, cât se poate de bine — şi pe urmă se revarsă în jos asupra ţării.

Intr'o comună care nu poate avea mai mult de patru sute sau cinci sute de familii creştine, sunt 42 cârciumi. Consumatorii de băuturi spirtoase sunt în genere numai creştini.

La fie-ce pas, nenorociţii Români sunt înşelaţi şi spoliaţi, şi pare că nu mai pot exista, fără să fie destinaţi a hrăni şi îmbogăţi, cu sudoarea frunţii lor, toate acele numeroase familii evreieşti ce s'au stabilit sau trec prin Darabani.

Lesniciunea cu care abuzurile cele mai revoltătoare se comit de către evrei în prejudiciul perpetuu al locuitorilor români, nu poate, fără cea mai mică îndoială, rezulta decât din toleranţă, dacă nu şi din protecţiunea, de care ei se bucură mai tot-d'auna.

Din cuvintele noului Preşedinte al Consiliului de Miniştri Francez, redate după acelaş ziar:

„Am afirmat, totdeauna, că apropierea dintre Franţa şi Germania este condiţia păcii în Europa. Şi am căutat, cu deosebită râvnă, a evita orice prilej de neînţelegere.

„Acest sentiment mă însufleţea, când am început întrevederile mele, în Iulie 1940, întrevederi cari, câteva săptămâni mai târziu, aveau să aducă pe Mareşal şi pe mine, la Montoire.

Acolo am întâlnit un caz fără asemănare dealungul istoriei: Un învingător care s'a declarat gata să nu abuzeze de victoria lui şi care a oferit Franţei, în Europa nouă, un loc demn de trecutul ei. La Montoire au fost acceptate principiile unei politici, prin care nici onoarea, nici interesele vitale ale Franţei nu trebuiau să fie jertfite...

„Ne găsim — precizează d. Laval — în faţa următoarei alternative: Sau trebuie să ne integrăm, cu respectarea onoarei şi intereselor noastre vitale, într'o Europă nouă şi purificată ce se va ivi mâine, din marea bătălie a popoarelor, sau trebue să vedem cum se nimiceşte civilizaţia noastră".

„Se poate face o definire mai lucidă politicii Franţei?

„Ce-ar pleda atunci pentru o amânare a hotărîrilor franceze, pentru o politică de aşteptare? Să învingă Anglia? Dar fostul aliat şi-a dat îndeajuns arama pe faţă. Apoi victoria Angliei ar însemna triumful bolşevismului şi, în consecinţă, prăbuşirea civilizaţiei europene. Poate să se împace Franţa, o Franţă reală, autentică, cu această idee?

„Deşi Franţa a pierdut războiul, împrejurările de azi ale conflagraţiei mondiale, primejdia gravă a bolşevismului şi dorinţa Germaniei de a câştiga bătălia mare a păcii — singura care contează — înlesnesc Franţei să iasă din ceasurile tragice prezente, cu prestigiul intact şi cu misiunea ei europeană salvată".

„Europa nouă nu se poate dispensa de Franţa. Este politica vizionară, înţeleaptă, care triumfă la Vichy."

În „Ţara" Nr. 288/942, D-l Irimie Potcoavă, sub titlul *„In ţara celor fără Dumnezeu"*, ne spune:

În raiul comunist, femeia şi bărbatul, sunt cobai în experienţa iudeilor şi mijloace de reproducţie a umililor servi, născuţi şi crescuţi pentru interesele comunităţii evreeşti.

Din acelaş ziar, din articolul D-lui Prundeni, *„Prin Croaţia":*

„Aici totul e simplu, măreţ şi sincer: patria. Croaţii nu mai cunosc alt adevăr, afară de ţara lor.

Ei nu cer decât libertatea de a trăi. muncind în ţara lor, fără să pretindă nimic din pământul altora. E una din cele mai idealiste poziţii morale pe care poate sta o naţiune: dreptatea. Şi ministrul de Externe al Croaţiei.., spunea într'un discurs în faţa Dietei: - „Timp de secole Croaţia a sângerat pentru Europa. Dar toate aceste sacrificii n'au fost zadarnice: Europa a răsplătit Croaţia,

redându-ne patria şi libertatea. E datoria noastră astăzi, datoria întregului popor croat de a ne păstra libertatea şi de a o transmite generaţiilor viitoare, ca pe cel mai preţios dar". Toţi croaţii gândesc la fel".

Redacţionale

Cu acest Nr. 11-12 *„România Eroică"* împlineşte 5 ani de existenţă. Cititorii noştri au putut constata că în tot timpul ne-am urmat linia noastră de conduită integral naţionalistă. Am ţinut tot timpul viguros sus pe parapete stindardul ce am ridicat în Mai 1937, în capitala Ardealului. După refugiu, ne-am continuat lupta cu aceeaşi dârzenie românească. Am luptat cu greutăţi de neînvins. Suntem recunscători cititorilor, abonaţilor noştri şi tuturor acelora cari ne-au ajutat să eşim cu bine din toate grelele încercări.

Rugăm pe abonaţii noştri să ne trimită abonamentele restante, să se ţie în curent cu plata lor şi să nu ne forţeze a le trimite somaţiuni sau Chitanţe prin intermediul poştei cari se soldează cu tot atâtea cheltueli ruinătoare.

Vă rugăm trimiteţi abonamentul!

Cine reţine un număr se consideră abonat

TABLA DE MATERII

		Pag.
Bran Lemeny Alexandru	Războiul Sfânt	25
"	Waffenkameradschaft an meine deutchenbruder	110
"	Răboj către fraţii mei tineri	127
"	Unde e adevărul?	188
"	Totul pentru copii	246
Bacaloglu Elena:	Dante şi Traian sau România în „Paradisul lui Dante"	203
"	Muntele Capella: un simbol (vers)	207
"	Il canto della Forza (vers)	268
Butucea Petre	Destinul României Eroice	128
"	Gând al meu (vers)	254
"	Pe culmile istoriei	285
Cantacuzino Gr. Atexandrinu	Omagiu Transnistrienilor	112
"	Idea de rasă în viaţa internaţională	205
"	Misiunea Românismului-Crăciunul la Odesa	221
Colfescu-Delaturda Ion	La început de ev nou	1
"	Dreptatea Noastră	33
"	In al cincelea an de existentă	55
"	O Moştenire milenară	89
"	Macedonenii şi Moştenirea ancestrală	97
"	Restabilirea valorilor	138
"	Dreptatea imanentă	177
"	Idea de rasă	181
"	Principii de bază pentru noua organizare a presei	209
"	Pe marginea Păcii viitoare	241
"	Pacea ordinei spirituale	249
Constant Alexandru	Principii de selecţionare a elitelor în Noul Stat Român	255
	Despre un „Om Nou"	294

		Pag.
Costea Ion	Jertfa sângelui	270
Coteţ George V.	Glasul Nistruiui (vers)	54
Cridim	Moldova (vers)	93
"	Colind "	95
"	Flamurile "	113
"	Epigrame	117
"	Vultureasca (vers)	149
"	Ca o noapte de Crăciun; Iarna	155
"	Din Esop - Doi călători şi Ursul (fabulă)	225
"	Pitoresc de Iarnă (vers)	230
Cronica — Cărţi:	Ion Al. Bran-Lemeny: Traista Mea; Popa Lisseanu: Continuitatea românilor în Dacia; D. Munteanu Râmnic: Amintiri; I. Constantinescu Delabaia: Fabule etc.	
" "	Al. Constant: Odesa; Al. Lasacarov - Moldovanu: „Furnica", poem dramatic.	168
" "	N. Al. Rădulescu: Antropologia Rasială şi Antropogeografia; Grigore Popa: Invitaţii; I. Ch. Severeanu: Sonete	233
" Aniversări:	Aniversarea marşului asupra Romei	160
" "	Aniversarea venirei la putere a naţional-socialiştilor	231
" "	Aniversarea dinastică japoneză	232
" "	Aniversarea naşterii Führerului	161
" "	Aniversarea Marşului asupra Romei	161
" Comemorări:	Intoarcerea Vitejilor dela Odesa;	165
" Expoziţii:	Expoziţiile Armatei	158
" Industrii:	Invăţământul Industrial	161
" "	Invenţia Ing. C-tin Brătăşeanu	164
" Necroloage:	Nicolae Paulescu (Comemorare)	60
" "	Ion Zelea Codreanu	157
" Reviste:		79
" "		235
" "		303
" "	Revista presei	85
" "	" "	170
" "	Spicuri din presă	172
" "	" "	306
" "	Vizite: Vizita ziariştilor italieni şi spanioli:	167
" "	" Vizita ziariştilor slovaci şi croaţi	167

Cronică	Voci din presă	
Dăianu Ilie Dr.:	Gheorghe Şincai şi Sălajul	239
Elena Farago:	Pornea o barcă verde (vers)	27
Făcăoaru Gh:	Câteva date în jurul familiei şi statului biopolitic	50
"	Scrisori depe front	37
"	Naţionalitate şi cetăţenie	150
Flavius:	Inchinare eroilor noştri	192
"	Un punct de plecare	4
"	O constatare muit grăitoare	145
Euriale:	O dare de seamă: Un mare gânditor: I. Colfescu-Delaturda	154
Istrate N.:	România, Ţară Nouă	225
Italicus:	In pragul unei lumi noui	273
"	Priviri retrospective asupra fraternităţii italo-române	21
"	Fermentaţiunea macedoneană	289
Moş Cuminte.	Dela înţelepţi lumină	130
Lucaci Epaminonda Dr.:	Tineretul nostru	245
Manuilă Sabin Dr.:	Structura etnică a României	114
Perieţianu I. Grig.	Adorare (vers)	198
"	Paraşutiştii (vers)	126
"	Nemurire (vers)	180
Pajură Ioan:	Primăvara Neamului	202
"	Caliope (vers)	196
România Eroică:	Din comorile Neamului	272
"	Catedrala Neamului	53
"	Fatalitatea Sângelui	59
Soldati Paolo prof. Dr.:	Sentimentul naţional în literatura italiană	286
"	" " " "	8
Suciu-Sibianu Mircea	Lecţie de Geografie	118
"	Ideea Cincinatiană	6
Stamaliad Al. T:	Psalm (vers)	51
"	Poetul "	52
"	De când ai plecat (vers)	156
"	Ningea	220
"	Moartea Săracilor	246
		284

Din

„Război şi Civilizaţie",

Cartea II, Evreii:

Tot ce au evreii astăzi nu este dela Dumnezeu ci dela Diavolul. Toate averile acumulate de ei sunt prin jaf şi corupţie. Intreg caracterul lor este rezultanta unei vieţi de sclavie, combinată cu o viaţă de imoralitate. Generaţii după generaţii, ei trec rând pe rând din rândul sclavilor exploatatori în rândul sclavilor supuşi şi din rândul sclavilor supuşi în rândul sclavilor exploatatori, acumulând viţiile unora şi altora, păstrând caracterul specific al rasei lor.

Nu ştim dacă poporul evreu este sau nu poporul ales Dar un lucru este cert că acest popor este cel mai plin de calităţi negative, este cel mai apt element pentru dizoluţie. Este răul organizat până la perfecţiune.

Dacă Dumnezeu este sau nu cu poporul ales nu este cert, dar este cert că atunci când vrea să piardă un popor îl invadează cu poporul evreu.

* * *

Astăzi, de-l vei lua pe evreu ca individ sau ca popor, vei constata acelaş lucru.

Ca individ este laşitatea şi indolenţa însăşi, sau aroganţa: este peste măsură de murdar sau peste măsură de îngrijit; zgârcit până la avariţie, sau darnic peste măsură şi în fond, atât avariţia cât şi dărnicia evreului, duc la acelaş scop: stoarcerea poporului în mijlocul căruia trăeşte, agăţarea de orice mijloc pentruca să-şi menţie şi dezvolte existenţa fizică şi cangrena morală.

* * *

Că popor, el se infiltrează pe nesimţite în corpurile sociale. Inveninează orice rău. Se însoţeşte cu acea clasă care-i dă maximum de avantaje, fiind cea mai susceptibilă de corupţiune. Aici îşi crează un cuib, un focar, şi de aici îşi conduce opera lui de dizoluţie. In g neral înfestează păturile conducătoare ale naţiunilor şi se infiltrează în massele lor adânci. El urlă veşnic cu lupii, urletul lui anunţă pustiul şi dezolarea, adesea sub aspectele cele mai seducătoare.

Cluj, Tipografia „Ardealul" 1942.

Abonamentul: 300 lei pentru particulari; 1000 lei, instituţii; 2000 lei, abonament de sprijin.

Lucrări de căpătâi de citit pe îndelete pentru timpurile prin cari trecem :

ION COLFESCU-DELATURDA :

„*Viața morală a popoarelor și Războiul European.* Cauze și Efecte", București Tip. „Poporul", 1916.

„Război și Civilizație", Cluj. Tip. „Ardealul", 1923.

„*Spirit și Materie*". - Eroismul în viața de stat. - Cluj. Tip. „Ardealul", 1935.

„*La răscruci de drumuri*", Cluj. Tip. „Lumina", 1939.

„*Pe drumul marilor prefaceri*". Cluj. Tip. „Renașterea", 1940.

PREȚUL 40 LEI.